

Tartu Ülikool
Sotsiaalteaduste valdkond
Narva kolledž
Õppekava Koolieelse lasteasutuse õpetaja mitmekeelses õppekeskkonnas

Irina Ossadtšaja

**ÕUESÕPPE RAKENDAMIST TAKISTAVAD TEGURID JA OHUD
LASTEAIAÕPETAJATE HINNANGUL KOLME NARVA LASTEAIA NÄITEL**

Bakalaureusetöö

Juhendaja: Lehte Tuuling, MA

NARVA 2022

Kinnitus

Olen koostanud töö iseseisvalt. Kõik töö koostamisel kasutatud teiste autorite tööd, põhimõttelised seisukohad, kirjandusallikatest ja mujalt pärinevad andmed on viidatud.

.....

(töö autori allkiri)

LIHTLITSENTS

Lihtlitsents lõputöö reprodutseerimiseks ja üldsusele kättesaadavaks tegemiseks

Mina, Irina Ossadtšaja

1. annan Tartu Ülikoolile tasuta loa (lihtlitsentsi) minu enda loodud teose “Õuesõppe rakendamist takistavad tegurid ja ohud lasteaiaõpetajate hinnangul kolme narva lasteaia näitel“, mille juhendaja on Lehte Tuuling, reprodutseerimiseks eesmärgiga seda säilitada, sealhulgas lisada digitaalarhiivi DSpace kuni autoriõiguse kehtivuse lõppemiseni.
2. annan Tartu Ülikoolile loa teha punktis 1 nimetatud teos üldsusele kättesaadavaks Tartu Ülikooli veebikeskkonna, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace kaudu Creative Commons'i litsentsiga CC BY NC ND 3.0, mis lubab autorile viidates teost reprodutseerida, levitada ja üldsusele suunata ning keelab luua tuletatud teost ja kasutada teost ärieesmärgil, kuni autoriõiguse kehtivuse lõppemiseni.
3. olen teadlik, et punktides 1 ja 2 nimetatud õigused jäävad alles ka autorile.
4. kinnitan, et lihtlitsentsi andmisega ei riku ma teiste isikute intellektuaalomandi ega isikuandmete kaitse õigusaktidest tulenevaid õigusi.

Irina Ossadtšaja

16.05.2022

RESÜMEE

Factors and risks that hinder the implementation of outdoor learning, evaluated by kindergarten teachers based on examples of three Narva kindergartens.

Applying outdoor learning allows children to gain new knowledge, experiment and explore nature and develop other skills through their different senses. In order to be successful in outdoor learning, teachers need to find a variety of opportunities and suitable learning environments. Despite the fact that teachers who have participated in previous research consider outdoor learning useful and important, teachers do not use outdoor learning very often. Thus, it follows that teachers who do not use or rarely use outdoor teaching see certain risks and obstacles in implementing it.

The aim of the thesis is to find out what are the teachers' reasons for the low use of outdoor teaching and what kind of factors, in their opinion, hinder the conduct of outdoor teaching. The topicality of this research is the differences between the approaches of Estonian and Russian language teachers.

The sample of the survey consists of teachers of three preschool institutions of Narva Kindergarten. The research method is an open-ended questionnaire survey for kindergarten teachers.

The answers received show that the majority of both Russian- and Estonian-speaking teachers consider outdoor teaching as very necessary, and the majority of both Estonian and Russian-speaking teachers use outdoor teaching. The survey revealed that Estonian and Russian language teachers have different approaches of outdoor teaching, but they see similar risks in outdoor teaching. Based on the received data, it is possible to conduct a deeper survey of teachers' opinions all over Estonia and to organize in the future additional trainings for teachers.

SISUKORD

SISSEJUHATUS	6
1. ÕUESÕPPE JA SELLE RAKENDAMINE	8
1.1 Õuesõppe olemus	8
1.2 Õuesõppe rakendamine	9
1.3 Mõju lapse arengule ja tervisele	11
1.4 Õuesõppe vähese kasutamise põhjused	13
1.5 Õuesõppe riskid ja ohud	14
2. UURIMISTÖÖ METOODIKA	17
2.1 Uurimistöö eesmärk ja uurimisküsimused	17
2.2 Uuringu meetodika	17
2.3 Valim	18
3. UURIMISTÖÖ TULEMUSED JA NENDE ANALÜÜS	22
3.1 Õuesõppe olulisus ja selle kasutamine õppe- ja kasvatustegevustes	22
3.2 Õuesõppe läbiviimise võimalused	28
3.3 Õuesõppe ohtude ja takistuste hindamine	33
ARUTELU	41
KOKKUVÕTE	44
KIRJANDUS	47
LISA	50

SISSEJUHATUS

Õuesõppe rakendamine võimaldab lastel oma erinevate meelte kaudu uusi teadmisi omandada, katsetada ja uurida loodust ning arendada muid oskusi (Tuuling, 2013). Õuesõppe toimimiseks peavad õpetajad leidma mitmesuguseid võimalusi ja sobivaid õpikeskkondi. Õuesõpe kasvatab lastes positiivset suhtumist loodusesse, annab lastele võimaluse jälgida protsesse nende loomulikus keskkonnas ning õppida väljaspool rühmaruumi. Keskkonnaharidus peaks muutma inimeste hoiakuid ja õpetama neid tegema teadlikke valikuid säästva arengu ja keskkonnanahoiu kasuks (Kikas, 2009).

Keskkond ja säästev areng on nii alus- kui ka üldharidusprogrammide läbivad teemad. Neid tuleks õppida kõigis ainetes lasteaiast gümnaasiumi ja kutsekoolini. Keskkonnahariduse tegelik kvaliteet sõltub iga kooli õppekavast. Keskkonnahariduse kvaliteet ja kättesaadavus kõigile kodanikele on tuleviku kujundamisel väga olulised. (Kikas, 2009)

Koolieelne riiklik õppekava (2008, § 7) on kinnitanud, et koolieelne haridus peaks toimuma erinevates keskkondades, kuna uuritavaid asju (esemeid, nähtusi) tuleks uurida nende looduskeskkonnas. Õpitavaid teadmisi saab siduda päriseluga läbi oma kogemuse ja võimaluse ise midagi avastada, tunnetada ja teha. Sellest järeldub, et oluline on väljaspool kooli või lasteaeda õppimine ning avatud õpikeskkondade tunnustamine ja kasutamine. (Oetjen, 2009)

Vaatamata sellele, et varem läbiviidud uuringutes osalenud õpetajad peavad õuesõpet kasulikuks ja oluliseks, ei rakenda õpetajad õuesõpet kuigi tihti (Tuuling et al., 2018). Sellest järeldub, et õpetajad tunnevad õuesõppe rakendamisel takistavaid tegureid.

Lõputöö eesmärk on välja selgitada, millised on õpetajaid põhjendused seoses õuesõppe vähese kasutamisega õppetöös ning millised tegurid nende hinnangul takistavad õuesõpet läbiviimist.

Töö uurimisküsimused:

- Kui oluliseks peavad Narva koolieelse lasteasutuse õpetajad õuesõpet ja kui sageli nad seda oma õppetöös kasutavad?
- Milliseid keskkondi õpetajad õuesõppe läbiviimisel kasutavad ja kui turvaliseks nad õuekeskkonda peavad?
- Milliseid õpetajast ja keskkonnast lähtuvaid takistusi näevad õpetajad õuesõppe rakendamisel?

Uuringu valimi moodustavad kolme Narva lasteaia koolieelse lasteasutuse õpetajad. Uurimismeetodiks on valikvastuste ja avatud küsimustega ankeetküsitlus lasteaiaõpetajatele.

Bakalaureusetöö koosneb kolmest suuremast peatükist. Töö esimeses peatükis kirjeldatakse õuesõppe olemust ja rakendamist ning seost lapse arengu ja tervisega, vaadeldakse õuesõppe riske ja takistusi selle rakendamisel. Teises osas antakse ülevaade uurimistöö eesmärgist ja uurimisküsimustest, uuringu meetodikast ja valimist. Kolmandas osas esitatakse uuringu tulemused ja nende analüüs.

Sarnased uuringud olid juba läbi viidud Tartu ülikoolis. Need olid Olga Fili bakalaureusetöö teemal “Õuesõppega kaasnevad ohud lasteaiaõpetajate hinnangul” (2019), Hedi Leemetsa bakalaureusetöö teemal “Tartu ja Tallinna koolieelse lasteasutuse õpetajate arvamused õuekeskkonna kui õpikeskkonna suhtes” (2018), Liis Sokmani bakalaureusetöö teemal “Võimalikud õuesõppest tulenevad ja õuesõppega seotud hirmud 5–6-aastastel lastel” (2012), Laura Truijani bakalaureusetöö teemal “Õuesõppega kaasnevad ohud lastevanemate pilgu läbi” (2012) ja Kaisa Jänise bakalaureusetöö teemal “Lasteaiaõpetajate arvamus õuesõppest ning lasteaiaõpetajate ja 5–6-aastaste laste arvamus märgistega tähistatud õpperajast” (2019).

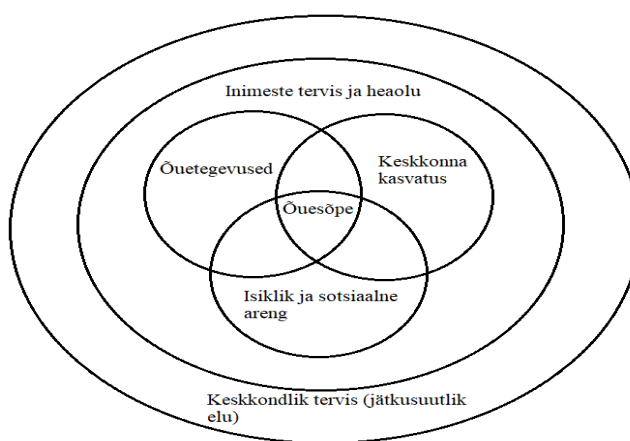
Antud uurimistöö aktuaalsus seisneb selles, et käesolevas töös tuuakse välja eesti ja vene keele õpetajate lähenemise erinevused.

1. ÕUESÕPE JA SELLE RAKENDAMINE

1.1 Õuesõppe olemus

Mikk Sarv ja Kristel Vilbaste (2009) väidavad, et maailmas pole ühtset õuesõppe definitsiooni. Iga riik, ülikool või kool kasutab oma. Seda õppemeetodit iseloomustavad märksõnad nagu autentne toetav õpikeskkond, meel ja erinevate meeltega kogemine, vahetu osalemine ja millegi valmistamine, kokkuvõtte, mida saab teistega jagada, ning edasiõppimine (Sarv, 2006; Sarv & Vilbaste, 2009). Õuesõppe pakub aktiivset tegevust looduses, arendab mõõtmis- ja vaatlusoskust, võimaldab kaasata noori keskkonnaprobleemidele lahenduste otsimisse (Kikas, 2009).

Õuesõppe kontseptsiooni on modelleeritud mitmeti. Tuuling, Õun ja Ugaste (2018) pakuvad oma uurimuses Szczepanski ja Nicoli (2005) mudelit. See mudel esitab tervikliku nägemuse õuesõppest. See põhineb Higgins'i ja Loynes'i (1997, viidatud Higgins & Nicol, 2002 kaudu) kolmeastmelisel mudelil, mille järgi koosneb õuesõppe kolmest valdkonnast: õuesõppe tegevused, keskkonnaharidus ning inimese isiklik ja sotsiaalne areng. Täiustatud mudel sisaldab inimeste tervise ja heaolu ning säästva arengu aspekte (vt joonis 1).

Joonis 1. Szczepanski ja Nicoli täiustatud õuesõppe mudel (Szczepanski & Nicol, 2005, viidatud Tuuling et al., 2018 kaudu)

2008. aastal Eesti keskkonnahariduse arengukava 2008-2013 koostamises osalenud alatöörühm andis järgmise definitsiooni keskkonnahariduse mõistele: “Keskkonnaharidus on teadmiste, oskuste, hoiakute ja väärtushinnangute süsteem, mis võimaldab teadvustada loodus-, sotsiaalse ja kultuurikeskkonna seoseid ning rakendada neid säästva arengu põhimõtete elluviimisel.” (Aher, 2009, lk 43)

Õuesõppe kontseptsioon seisneb selles, et tegevuste kaudu õppimine annab kõrgema õppetase (Tuuling et al., 2018). Õuesõpe ei määratle ainult õppimiskoha, vaid ka õppimise ainet ja viisi (Sarv, 2006). Ühe õuesõppe metoodika mudeli järgi on oluline, et õppimine toimiks etapiviisiliselt. See seob uue teabe varem omandatud teadmistega. (Seyfried, 2002, viidatud Tuuling et al., 2018 kaudu)

Haridusvaldkonnas toimuvad muutused, aga ka viimastel aastakümnetel kogu maailmas esile kerkinud keskkonnaprobleemid on põhjuseks, miks õuesõppe kasutamine hariduses on suurenenud (Tuuling et al., 2015). Keskkonnaharidus peaks sisendama inimestesse oskust väärtustada loodust ning säästvalt seda arendada (Kikas, 2009). Lasteaias ja algklassides on vaja alustada keskkonnahariduse õpetamist, kus kõige olulisem on kujundada armastust looduse vastu ja väärtustamist looduslikku elukeskkonna vastu (Kikas, 2009). Õpilase kasvades peaks muutuma ka keskkonnahariduse sisu (Kikas, 2009). Õuesõpe toetab igapäevase elu ja olemist, tõstes lapsi rühma- ja klassiruumidest välja ja võimaldades neil õppida dünaamiliselt, kasutades kogu keha, suheldes kaaslaste ja erinevate keskkondadega (Sarv & Vilbaste, 2009).

1.2 Õuesõppe rakendamine

Õppekava toetav keskkonnaharidus peaks hõlmama uurimuslikku õpet looduses, mis põhineb teadusliku meetodi järgimisel (Kikas, 2009). Tuuling, Õun ja Ugaste viitavad Starting Strong aruannetele (OECD, 2006, 2012, viidatud Tuuling et al., 2018 kaudu), mis kirjeldavad lasteaegade õpikeskkondi ja nende hoolika uurimise vajadust kui kõige olulisemat kriteeriumi õppekava efektiivseks kasutamiseks. Paljud teadlased usuvad, et looduslikud välitingimused pakuvad lõputult õppimisvõimalusi kõigis õppevaldkondades (Tuuling et al., 2015).

Õuesõpet saab kasutada loodusnähtuste ja objektide vaatlemiseks (Tuuling et al., 2018). Õuesõpe annab rohkem võimalusi rühmatöödeks. Sellise õpetamise meetodi kasutamine

muudab õppimise lihtsamaks ja tõhusamaks. Õuesõppimine annab õpetajale rohkem vabadust. Kehalise tajud, lõhnad, maitset, rühmadünaamika on võimalik õpetamisse kaasata. Ruumi peab jääma ka juhustele ja ootamatustele. Hea õpetaja suudab erinevaid olukordi õpetuslikult kasulikuks muuta. Koos lastega on võimalik valida õuetegevuse päeval õppimiseks aineid. (Sarv & Vilbaste, 2009)

Puuduvad ametlikud juhised õuesõppe sageduse või sisu kohta, mida lapsed peaksid kogema (Tuuling et al., 2018). On koole, kus iga nädal püütakse vähemalt pool päeva väljas olla (Sarv & Vilbaste, 2009). Mikk Sarv ja Kristel Vilbaste (2009) väidavad, et paljud õpetajad on leidnud, et on kasulik seda teha ühel kindlal nädalapäeval. Nii harjub õpetaja mõtlema ja analüüsima, mida on parem värskes õhus õppida kui klassiruumis.

Koolieelse lasteasutuse riiklik õppekava väärtustab õppimist läbi mängu, vaatluse ja uurimise erinevates keskkondades (Tuuling et al., 2018). Õuesõppe korraldus sõltub nädala kesksest teemast (Tuuling et al., 2018). Koolieelne riiklik õppekava (2008, § 7) määrab, et rühma õppe- ja kasvatustegevus peaks toimuma esteetilises, ohutu keskkonnas, mis võimaldab individuaalset ja ühistegevust. Õppetegevus peaks olema seotud eelkõige kodukoha inimeste, looduse ja asutustega ning lastele tuleks anda võimalus looduskeskkonnas õpituga tutvuda. Samas tuleks kunstitegevust läbi viia ka õues, lapsed peavad kasutama kunstitegevuses erinevaid materjale nagu paber, kivid, puit, liiv või õppida kombineerima erinevaid materjale. (Koolieelne riiklik õppekava, 2008, § 7, § 16, § 21)

Tuulingu, Õuna ja Ugaste uuringute järgi peavad õpetajad õuesõppes kohustuslikuks koolieelsete lasteasutuste riiklikus õppekavas sätestatud ainevaldkondade lõimimist (Tuuling et al., 2018). Õuesõpet peavad õpetajad eelkõige võimaluseks teha süsteemset ja eesmärgipärast igapäevast õppetegevust vabas õhus (Tuuling et al., 2018). Õues mängimist on aga koolieelse lasteasutuse õpetajad pikka aega vaadanud kui võimalust, et lapsed, kellest paljud on väheliikuvad, saaksid vabalt tegeleda mitmesuguste tegevustega. Viimasel ajal on pedagoogid lisanud rohkem keskendunud tegevusi õuestegevustesse, nagu taju-motoorsed programmid või takistusrajad. (Hands & Martin, 2003)

Õpetaja ülesanne ei ole mitte faktiteadmiste vahendamine. Iga õpetaja peab looma turvaline ja toetav arengukeskkond, kus laps saaks avastada, uurida, katsetada, arutleda ja järeldusi teha, et aidata lapsel mõista teda ümbritsevat maailma (Tuuling, 2015). Õues tegutsemine

eeldab õpetajalt oskust lastele tõepäraselt teadmisi edasi anda, nende tähelepanekuid, uuringuid ja järeldusi järjekindlalt suunata. Pedagoog peab oskama looduses toimuvaid pidevaid muutusi siduda laste igapäevaelu ja mängudega nii lasteaia õuealal, väljaspool lasteaeda kui ka õppekäikudel. (Tuuling et al., 2018)

Pedagoogid peavad olema hästi haritud, et aidata selgitada maailma, kuhu lapsed sisenevad ja mida läbivad, viisil, mis ärgitab huvi selle uurimise vastu (Jeffs, 2018). Looduskeskkonnas kasutavad õpetajad sagedamini meetodeid, mis võimaldavad lastel olla aktiivsed teadmiste loojad: vaatlus, õppemängud ja uurimistöö (Tuuling et al., 2015). Õpetajad peavad oluliseks looduses leiduvate materjalide kasutamist, kuid õppetöös oleks ka kasulik kasutada õppevahendeid nagu näiteks abidad, luubid, mõõteseadmed jms. Lisaks märkisid õpetajad, et loodusmaterjalide abil saab lõimida erinevaid tegevusi, teha katseid, joonistada, kirjutada, arvutada ja mõõta. (Tuuling et al., 2018)

Kuna esemeid ja nähtusi tuleb tundma õppida nende loomulikus asukohas, peaks lasteaiaõpetaja suutma ümbritsevat keskkonda ja inimesi rohkem õppekasvatustegevusse kaasata, nii muutub kasvatustöö tulemuslikumaks (Tuuling, 2015). Õppimist saab läbi viia nii lasteaia või kooli lähiümbruses kui ka väljas, kõik sõltub sobiva koha või ressursside olemasolust, nimelt rahast ja ajast (Sarv & Vilbaste, 2009). Õues olevad mänguväljakud peaksid olema kohandatud keskkonna uurimiseks, neil peaks olema mitmesugused looduslikud ja tehispinnad ning alad, kus on looduslikke materjale, nagu mittemürgised taimed, põõsad ja puud. Mida rohkem on õuemänguväljakul võimalusi erinevateks tegevusteks, seda rohkem saab lapse arengut toetada (Tuuling et al., 2015).

Lisaks looduses viibimisele on võimalikud ka õppereisid lapsevanemate tööle ning näituste, muuseumide või loomaaedade külastamine (Tuuling et al., 2018). Õpikeskkonnana võib esineda nii loodus- kui linnakeskkond, nii õue- kui ka siseruum, näiteks lasteaia või kooli territoorium, linnapargid ja loomaaiad, looduskaitsealad ning tööstusmaastik või kultuuriajalooline keskkond (Tuuling, 2015; Sarv, 2006).

1.3 Mõju lapse arengule ja tervisele

Inimene on üks looduse osa (Raadik, 2009). Vormide, värvide ja helide ilu, harmoonia tajumine ning looduses toimuvate nähtuste vaatlemine tekitab rõõmutunde ja pakub suurt naudingut (Веретенникова, 1973). Lapsed õpivad õuesõppe kaudu loodust mõistma,

väärtustama ja hoidma, lisaks õpivad lapsed rohkem hoolima elavast ja elutust loodusest (Tuuling et al., 2018).

Läbiviidud uuringud rõhutavad õuekeskkonna ja õues veedetud aja tähtsust lapse arengule ja tema tervisele. Õuekeskkond võimaldab tähtsa kinesteetilise kogemuse lapse motoorse, tunnetusliku ja keelelise arengu jaoks. Lapse tihe ja pidev areng koostöös loodusega peaks toimuma kuni 12. eluaastani ning looduse vaatlemine on tähtsaks teguriks lapse tunnetuslikus ja emotsionaalses arengus. (Sarv, 2006)

Õuesõppe annab lastele dünaamilises, pidevalt muutuv keskkonnas töötamise kogemuse, mis julgustab neid uudishimu rahuldamiseks oma maailma uurima (Tuuling et al., 2018). Meelte abil õpib inimene keskkonnast nii osade kui tervikute kaupa (Sarv, 2006). Õuetegevustes saab laps oma meeli maksimaalselt ära kasutada, kätega asju teha, tehtust peegeldusena teistele rääkida ning leida õppimiskoha, mida tasub teistele õpetada (Sarv & Vilbaste, 2009). Õuesõppe õpetab lapsi nägema probleeme, esitama uurimisküsimusi ja tööhüpoteese püstitama, koguma vaatlusmaterjali, analüüsima tulemusi, tegema praktilisi järeldusi ja neist aru andma (Kikas, 2009).

Õuesõppe arendab õpilaste õppimis- ja keskendumisvõimet ning vähendab stressi ja vägivaldat. Õppetegevus õues rühma- ja individuaalsete töödega annab õpilastele rohkem võimalusi keskenduda uuritavale nähtusele. Mitmed testid näitasid, et õues õppijad said ülesannetega kiiremini hakkama. Samuti on uuringud leidnud, et roheline ja loodushelid parandavad meeldejätmisvõimet ning värske õhk leevendab stressi. Haigused ja puudumised vähenevad, kui õues käiakse regulaarselt, näiteks vähemalt ühel päeval nädalas ning kui lapsel on ilmale vastav riietus. (Sarv & Vilbaste, 2009)

Erinevad uuringud rõhutavad õues viibimise tähtsust laste kehalise aktiivsuse tõstmise vahendina (Tuuling et al., 2018). Väljas veedetud aja ja väikelaste kehalise aktiivsuse vahel on korrelatsioon 0,74 (Hands & Martin, 2003). Paindlikul loodusmaastikul mängivad lapsed näivad olevat tervemad. Neil on paranenud nende motoorne areng, tasakaal ja koordinatsioon ning lapsed näitavad oma mängus rohkem loovust (Tuuling et al., 2018). Selleks, et edendada laste liikumist ja kehalise tegevust, peaks võimalikult palju laste tegevusi soodsate ilmastikutingimuste korral toimuma õues (Tervisekaitseõded koolieelses lasteasutuses tervise edendamisele ja päevakavale, 2010, § 10).

Keskkond annab lastele uusi vaatenurki maailmale ning võimaluse katsetada ja oma oskusi arendada. Õuesõpet leiavad õpetajad kasulikuks ja oluliseks laste igakülgseks arenguks ning tervislike eluviiside propageerimiseks. Õuesõpe julgustab lapsi kasutama kõiki oma meeli looduse vahetuks uurimiseks, katsetamiseks ja vaatlemiseks ning seeläbi saavad lapsed looduses toimuvaid muutusi tõhusamalt märgata. Loodust tundma õppides on oluline, et lapsi ümbritseks loomulik keskkond, kuna see tagab täpsemate, sügavamate ja terviklikumate teadmiste kujunemise. (Tuuling et al., 2018)

Kui üksikmäng on oluline lapsele oma elu üle autonoomia saavutamiseks, siis õues mängimine on kriitilise tähtsusega võõras keskkonnas sotsiaalsete navigeerimisoskuste jaoks, sõprussuhete loomiseks ja sotsiaalse usalduse arendamiseks (Sultana & Huda, 2021). Seega võib laste mänguvõimaluste piiramine oluliselt kahjustada nende tervist ja heaolu (Brussoni et al., 2012).

1.4 Õuesõppe vähese kasutamise põhjused

Päevakava koostamisel tuleb arvestada, et laps viibiks olenevalt ilmastikuoludest 1-2 korda päevas õues. Lapse õues viibimise aeg sõltub välistemperatuurist ja tuule kiirusest (Tervisekaitseõuded koolieelses lasteasutuses tervise edendamisele ja päevakavale, 2010, § 14). Kuid pedagoogid ja koolieelse lasteasutuse juhtkond ei pruugi olla teadlikud õppimisvõimalustest looduslikus väliskeskkonnas (Tuuling et al., 2015).

2018. aastal viisid Lehte Tuuling, Tiia Õun ja Aino Ugaste läbi uuringu *Teachers' opinions on utilizing outdoor learning in the preschools of Estonia*. Uuringu eesmärk oli välja selgitada õpetajate arvamus õuesõppest ja selle kasutamise võimalustest õppetegevuses. Tulemustest selgus, et õpetajad ei praktiseeri õuesõpet kuigi sageli, kuigi peavad õuesõpet oluliseks. (Tuuling et al., 2018)

Õuesõppe kasutamise sagedus sõltub paljudest teguritest, millest üks on õpetaja kvalifikatsioon. Õuesõppe kasutamist mõjutab negatiivselt motivatsiooni, teadmiste ja kogemuste puudumine. Täiskasvanud kipuvad hindama laste kehalist aktiivsust kõrgemaks, kui see tegelikult on ja seetõttu ei planeeri nad lastele piisavalt füüsilist aktiivsust. Kehalise aktiivsuse tase on kõrgem nende laste seas, keda õpetavad kvalifitseeritumad õpetajad. Kõrgema haridustasemega õpetajad korraldavad ka rohkem õppereise. Vähem kvalifitseeritud õpetajatel puudub arusaam õues mängimise eelistest ja antud

õppimismeetodi potentsiaalset ning seetõttu peavad nad peamiseks õppimiskohaks siseruumi. (Tuuling et al., 2018)

Tuulingu, Õuna ja Ugaste uuringu tulemuste kohaselt seostavad õpetajad õuesõppimise korraldamise regulaarsust aastaajaga. Talvel korraldatakse õuestegevust ebaregulaarselt, kuna ilm takistab õuesõpet ja õppevahendite kasutamist. Uuringu respondendid märkasid, et laste riietus oli sageli ilmastikule sobimatu. Muude põhjuste hulgas tõid pedagoogid välja sobiva keskkonna puudumise, õuestegevuseks võimaluse puudumise lasteaia õuealal, õppevahendite ja aega vähesuse, laste tähelepanu kontrollimise ja rühmatöö korraldamise raskuse ning õuesõppe ebaturvalisuse. Põhjenduseks toodi ka õues õppimise vajaduse puudumist ning rühmaruumis töötamise harjumust. Üheks sageli nimetatud põhjuseks oli laste vanus ja nende arv rühmas. (Tuuling et al., 2018)

Õuesõppe taandumistendents on tingitud uute infotehnoloogiapõhiste õppemeetodite kasutuselevõtust. E-õppe edendamine on kaasaegse arengu suund. Sellest tuleneb ka tänapäevasele pedagoogikale omane tekstipõhise õppe domineerimine. (Sarv & Vilbaste, 2009). Lapse jaoks on oluline katsumine, nuusutamine, suhu pistmine, raputamine, viskamine jne, kuid digitehnoloogia seda ei võimalda (Nevski, 2019). Tehnoloogia kiire areng ja avatud ruumi vähenemine on viinud selleni, et lapsed veedavad üha rohkem aega digitehnoloogiaid kasutades (Sultana & Huda, 2021).

Laste väiksem osalemine õues mängimises on tingitud vanemate ja ühiskonna muredest. Ühiskonna mõju vanematele on toonud kaasa muutusi laste vaba mängimise võimalustes. Ühiskonna kasvav mure laste turvalisuse pärast on suurendanud vanemate hirmu, eriti seoses liiklusõnnetuste ja võõraste inimeste röövimisega. (Brussoni et al., 2012)

1.5 Õuesõppe riskid ja ohud

Keskkonnaharidus arendab looduse ees süütunde sündroomi, kuna liiga palju pööratakse tähelepanu, kui kahjulik on inimene loodusele. Inimese negatiivset mõju loodusele selgitatakse lastele lasteaia keskkonnakasvatustlikes tegevustes. Seega süveneb võõrandumine ja hirm tõelise looduse ees, suureneb stress ning lapsed kaotavad sideme loodusega. (Sarv & Vilbaste, 2009)

Päevakava planeerimisel tuleb arvestada, et kui lasteasutuses varikatust pole, siis alla kolmeaastaseid lapsi vihma ja lumetormide ajal õue viia ei saa. Samuti, kui tegeliku toimiva välisõhu temperatuur on alla miinus 20°C ja välisõhu temperatuur madalam kui miinus 15°C, ei tohi lastega õue minna või vähendatakse õuesoleku aega 20 minutini. Riietus peab vastama ilmastikule, et mitte higistada ega külmetuda ning jääda kuivaks (Tervisekaitseõuded koolieelses lasteasutuses tervise edendamisele ja päevakavale, 2010, § 14; Brügge, 2007).

Vesi ja toit on olulised elemendid nagu kuivas ja soojas püsimine. Nälg võtab ära jõu, tuju rikub, tehtud otsused võivad olla rutakad ning õnnetuste oht suureneb. Toiduvalmistamise juures ning kogu õues viibimise aja jooksul on eriti oluline hügieeni jälgimine. Oluline on lõkke ja tööriistade, nagu noa ja kirves, ohutu kasutamise tagamine. Samuti on vaja arendada maastikul navigeerimise, kaartide lugemise ja kompassi kasutamise oskus ning jõudude hindamise oskus, teadmised esmaabist ja tegutsemisest kriisiolukorras. Enne kuhugi minekut peab juht kõik vajaliku planeerima ja ette valmistama, samuti laste vanematega kõik läbi arutama. (Brügge, 2007)

Täiskasvanud juhivad laste mängu ning tagavad laste turvalisust, kuid samas takistavad nad laste riskide ja väljakutsetega kokku puutumast, mis takistab laste arengut (Sandseter & Sando, 2016). Lapsed veedavad suurema osa päevast lasteaias. Kuna lapsel peab olema ruumi kogu tema potentsiaalile: kehale, tunnetele ja mõistusele, peab olema midagi, mis äratav temas huvi ja osalemistahet. Lasteaia hoov võib sageli olla ainuke koht, kus lapsed saavad päeva jooksul õues mängida, seega tuleb rohkem tähelepanu pöörata lasteaia õuealale (Grahn, 2012). Tervisekaitseõuded reguleerivad mänguväljakute ohutust, varustust ja suurust (Tervisekaitseõuded koolieelse lasteasutuse maa-alale, hoonetele, ruumidele, sisustusele, sisekliimale ja korrashoiule; 2011).

Paljud õpetajad kardavad, et õues tegutsemine kujutab endast suurt ohtu lastele vigastusi saada (Neißl & Seyfried, 2002). Üks riskitegureid on ka see, et lastel on loomupärane kalduvus riskantsele mängule (Brussoni et al., 2012). Õues võivad lapsed saada vigastusi, nagu verevalumid, põrutused ja luumurrud (Sandseter & Kennair, 2011). Brussoni, Olseni, Pike ja Sleeti uurimisartikli selgub, et järgi ilma riskita lapsel on suurem oht, et temal ilmuvad sellised probleemid nagu ülekaalulisus, vaimse tervise probleemid, iseseisvuse puudumine ning vähenenud õpi-, taju- ja otsustusoskused (Brussoni et al., 2012).

Lapse vigastuste kalduvus sõltub tema riskivalmidusest. Suure ekstravertsuse ja madala inhibeeriva kontrolliga lapsed ning need, kes kalduvad oma füüsilisi võimeid üle hindama, võtavad suurema tõenäosusega riske. Kasvades õpivad lapsed riske hindama, kogedes riskantseid olukordi ja arendades paremate otsuste tegemiseks vajalikke kognitiivseid oskusi. (Sandseter & Kennair, 2011)

Ebatervislik ja ebaturvaline naabruskond jätab lapsed ilma nende õigusest kogeda ja uurida spontaanselt, turvaliselt ja oma tingimustel (Sultana & Huda, 2021). Linnades sõidab suur hulk autosid ning lapsi võivad ohustada hulkuvad koerad (Kos & Jerman, 2013). Ühest küljest tahavad täiskasvanud tagada lastele maksimaalse turvalisuse, teisest küljest tuleb aga mõista, et riskimisvõime on lapsepõlve ja laste arengu oluline osa (Solly, 2015).

2. UURIMISTÖÖ METOODIKA

2.1 Uurimistöö eesmärk ja uurimisküsimused

Koolieelne riiklik õppekava (2008, § 7) sätestab, et rühma õppe- ja kasvatustegevus toimub lasteaedades esteetilises ja turvalises individuaalset ja ühistegevust võimaldavas keskkonnas. Lähtudes pedagoogika põhimõtetest, peaks kogu õppeprotsess pakkuma mitmekülgset õpikogemust lähtuvalt laste vajadustest ja huvidest ning võimaldama katsetamist, uurimist, avastamist ja kogemist kasutades kõiki lapse meeli, et mitmekesistada seda. Suur osa õppekavast sisaldab teemasid, kus õuesõppe on tõhusam õppemeetod (Raadik, 2009). Vaatamata sellele kasutavad lasteaiaõpetajad õuesõpet vähem kui seda võiks teha.

Uurimistöö eesmärk seisneb selles, et selgitada välja, millised on õpetajaid põhjendused seoses õuesõppe vähese kasutamisega õppetöös ning millised tegurid nende hinnangul takistavad õuesõpet läbiviimist.

Uurimisküsimused, mis toetavad bakalaureusetöö eesmärgi saavutamist:

- Kui oluliseks peavad Narva koolieelse lasteasutuse õpetajad õuesõpet ja kui sageli nad seda oma õppetöös kasutavad?
- Milliseid keskkondi õpetajad õuesõppe läbiviimisel kasutavad ja kui turvaliseks nad õuekeskkonda peavad?
- Milliseid õpetajast ja keskkonnast lähtuvaid takistusi näevad õpetajad õuesõppe rakendamisel?

2.2 Uuringu meetoodika

Kasutatud on kvantitatiivset uurimismeetodit. Andmete kogumiseks on kasutatud küsimustikku lasteaiaõpetajatele kolmest Narva lasteaiast (vt lisa).

Küsimustik sisaldab 31 küsimust ja koosneb kahest osast, mis omakorda on jagatud kolmeks jaotisteks: ühine jaotis on koostatud nii eesti kui ka vene keeles; teine jaotis on suunatud

eesti keele õpetajatele ning on esitatud eesti keeles; kolmas jaotis on suunatud vene keele õpetajatele ning on esitatud vene keeles. Jaotised on tehtud selleks, et edaspidi võrrelda eesti- ja venekeelsete õpetajate vastuseid ning uurida, kas erineva õppekeelega õpetajate lähenemises on erinevusi.

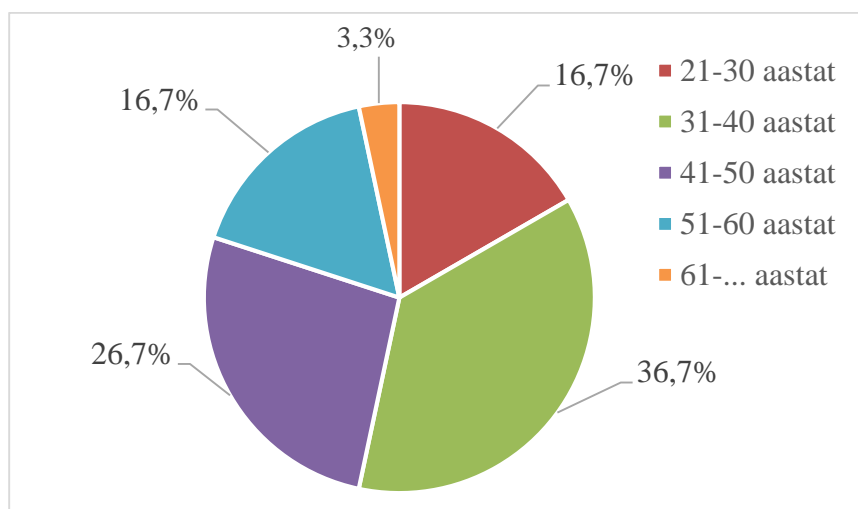
Esimene osa koosneb viiest küsimusest ning sisaldab vastajate üldandmeid: lasteaiaõpetajate vanus, haridustase, tööstaaž, rühma laste vanus ning õpetaja õppekeel. Teises osas on küsimused õuesõppe mõiste tähendusest ning õpetajate suhtumisest õuesõppesse. Uuritud olid õuesõppe vajadus, kasutamise sagedus, planeerimise keerukus, õuesõppe võimalused lasteaia hoovis ja väljaspool lasteaeda, lastevanemate kaasamine, õuesõppe turvalisus ja sellega kaasnevad ohud, soodustused ja takistused õuesõppe puhul ning õuesõppe võimalik alternatiiv rühmas õppimisele.

Ankeet oli saadetud lasteaedadesse elektrooniliselt. Anketeerimine toimus veebipõhiselt Google Form keskkonna dokumentides, kuhu oli respondentidele vaba ligipääs. Õpetajad said anonüümselt vastata pakutud küsimustele. Kogutud vastuste analüüsimiseks kasutati andmetöötlusprogramme Microsoft Word ja Microsoft Excel, kus olid koostatud andmete põhjal skeeme ja diagramme. Avatud küsimuste, kus õpetajad kirjutasid oma vastusi ja põhjendusi, analüüsimiseks on kasutatud kirjeldavat sisuanalüüsi.

2.3 Valim

Uurimistöö respondentideks olid kolme Narva lasteaia õpetajad. Küsitlusele vastas kokku 30 lasteaiaõpetajat. Lasteaiad olid valitud järgmiste kriteeriumide alusel: asukoht, looduslike ja ajalooliste objektide lähedus, varustus, kaugus üksteisest.

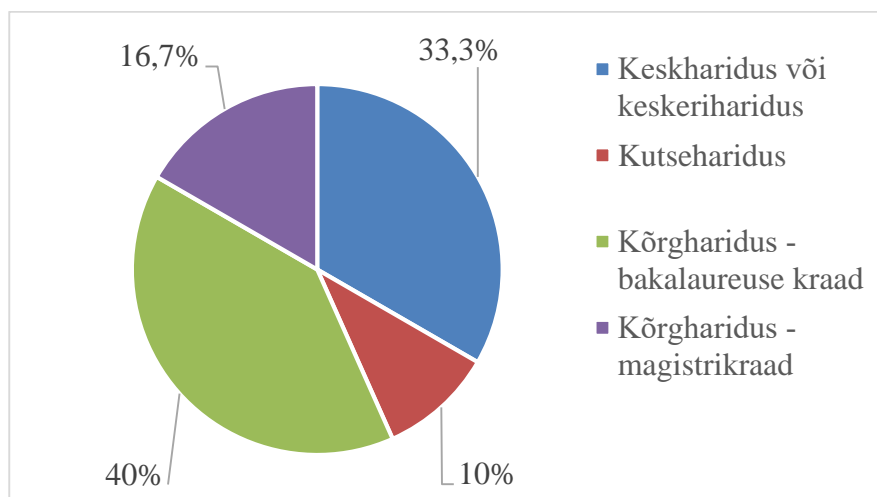
Ankeedi esimeseks küsimuseks oli küsitletava õpetaja vanus. Diagrammilt võib näha (vt joonis 2), et suurem osa uuringus osalenud õpetajatest jääb vanuse vahemikku 31 – 40 aastat (36,7%). Kõige vähem võtsid uuringust osa õpetajad vanuses üle 61 aastat (3,3%). Nooremaid õpetajaid vanuses 18 – 20 aastat ei olnud vastanute seas. 26,7% õpetajaid on vahemikus 41 – 50 aastat. Võrdne arv õpetajaid oli nii 21 – 30 kui ka 51 – 60 vanusevahemikkudes (16,7%).

Joonis 2. Lasteaiaõpetajate vanus

Kokkuvõtvalt võib öelda, et suurem osa uuringus osalenud õpetajatest jääb vanuse vahemikku 31 – 40 aastat.

Ankeedi teine küsimus täpsustas respondendi haridustaset (vt joonis 3). Selgus, et enamus on omandanud bakalaureusekraadi (40%). Kutseharidusega osales vähem vastajaid (10%). 33,3% vastas, et omab kesk- või keskeriharidust. 16,7% vastanutest on omandanud magistrikraadi.

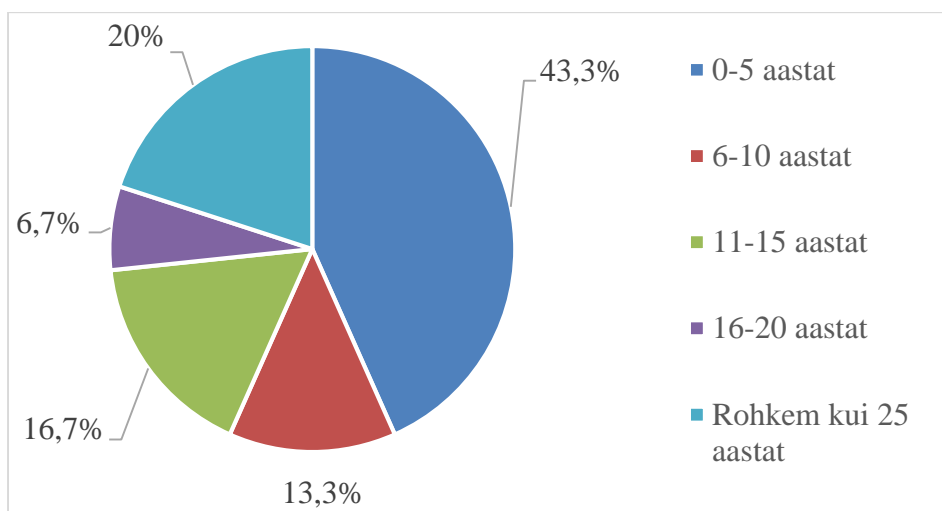

Joonis 3. Lasteaiaõpetajate haridustase

Selgus, et enamus on omandanud bakalaureusekraadi. Kutseharidusega osales kõige vähem vastajaid.

Uuringu käigus täpsustati ka õpetajate tööstaaži (vt joonis 4). Kõige rohkem vastanud

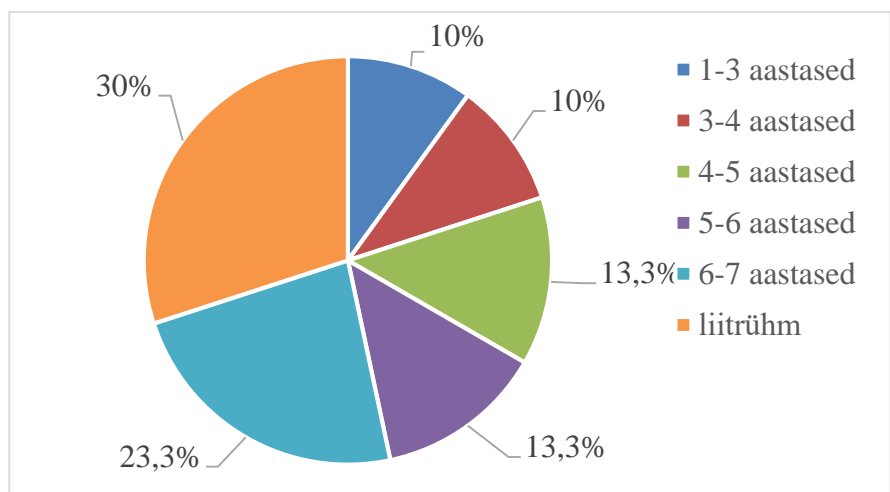
õpetajatest on töökogemusega alla 5 aastat (43,3%), vähem vastanuid on tööstaažiga vahemikus 16 – 20 aastat (6,7%). 20% on tööstaažiga rohkem kui 25 aastat ja 16,7%, kes on töötanud lasteaias 11 – 15 aastat. 6-10 aastat töötab lasteaias 13,3% respondentidest

Joonis 4. Lasteaiaõpetajate tööstaaž

Kokkuvõtvalt saab öelda, et minimaalne õpetaja töökogemus oli alla 5 aastat, maksimaalne oli rohkem kui 25 aastat.

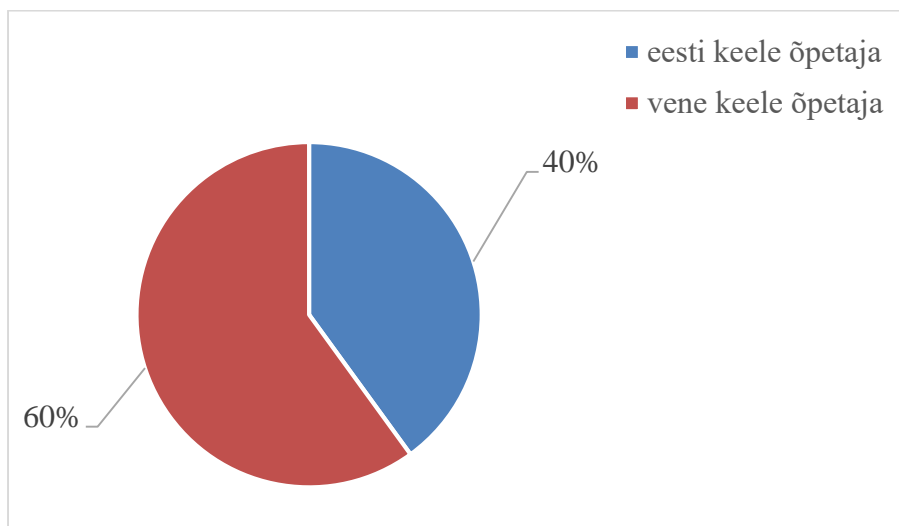
Järgmine küsimus selgitas laste vanust rühmades, kus vastajad töötavad (vt joonis 5). Kõige rohkem uuringus osalenud õpetajatest töötab liitrühmades (30%). 6-7 aastastega lastega töötab 23,3%. 4-5 ja 5-6 aastastega töötab võrdne vastajate arv (13,3%). 1-3 ja 3-4 aastaste laste rühmadest samuti vastas võrdne pedagoogide arv (10%).

Joonis 5. Rühma laste vanus, kellega hetkel õpetajad töötavad

Kõige rohkem uuringus osalenud õpetajatest töötab liitrühmades. 1-3 ja 3-4 aastastega lastega töötab kõige vähem pedagoogide arv.

Uuringus osales rohkem vene keele õpetajaid (60%). Eesti õppekeelega õpetajaid oli aga 40% (vt joonis 6). Vastus sellele küsimusele suunas respondendi küsimustiku järgmisele jaotisele: eestikeelsed õpetajad vastasid eesti keeles vormistatud ankeedile, venekeelsed õpetajad vene keeles.

Joonis 6. Lasteaiaõpetajate õppekeel

3. UURIMISTÖÖ TULEMUSED JA NENDE ANALÜÜS

3.1 Õuesõppe olulisus ja selle kasutamine õppe- ja kasvatustegevustes

Esiialgu vastasid õpetajad küsimusele, mis on õuesõpe. Enamik neist eristab seda mõistet kui õues õppimist või õppetegevust õues. Vastuste detailsus ja mitmekesisus sõltus vähesel määral õpetaja haridustasemest. Eestikeelsed õpetajad andsid enamuses lakoonilisi vastuseid, mille mõte taandus üldisele selgitusele, et tegemist on õppetegevusega, mis toimub õues, väljaspool rühmaruumi. Ainult üks õpetaja tõi näiteid võimalike tegevuste toimumiskohtade kohta.

Venekeelsed õpetajad andsid detailsemaid vastuseid ja selgitasid näiteks, et lapsed õpivad tundma välismaailma, õppimine toimub looduslikes tingimustes, kus kasutatakse loodusobjekte. Samuti märkisid mitmed vastajad, et see on võimalus kombineerida õppetegevust ja jalutuskäiku korraga. Üks vastaja tõi näiteid ka õppetegevuste läbiviimise kohtadest, mille hulka kuulusid ka muuseumid ja raamatukogud.

Õuesõppe defineerimiseks on eestikeelsed õpetajad toonud näiteks järgmisi kirjeldusi:

“Mitmekesine õppetegevus lasteaia väljaspool: lasteaia õueala, pargid, matkarajad jne.”

Näiteid venekeelsete õpetajate mõiste selgitustest:

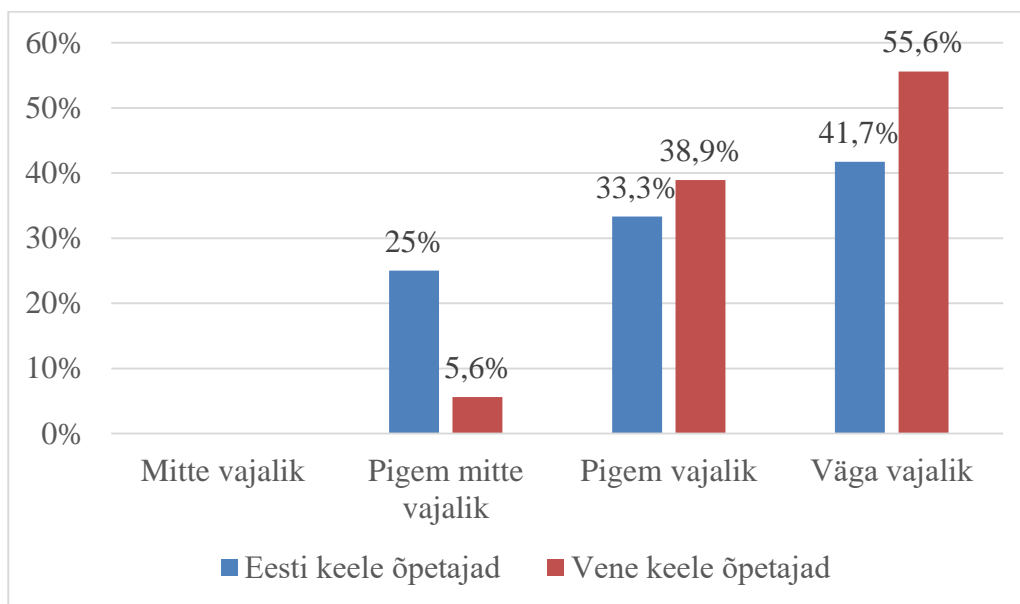
“Занятие на природе с использованием природных объектов.”

“Наблюдения, исследования.”

Õpetajate vastustest selgub, et vene keele õpetajad teavad õuesõppest rohkem.

Pärast definitsiooni selgitamist vastasid õpetajad, kuidas nad hindavad õuesõppe vajadust lasteaias (vt joonis 7). Ükski õpetaja ei valinud varianti "Mittevajalik". Nii vene- (55,6%) kui ka eestikeelsetest (41,7%) õpetajatest vastas suurem osa, et peavad õues õppimist väga vajalikuks. Samuti oli olenemata õppekeelest kõige vähem märgitud variant "Pigem

mittevajalik" (eestikeelsed 25%; venekeelsed 5,6%). Variandi "Pigem vajalik" valis 33,3% eesti ja 38,9% vene keele õpetajatest.

Joonis 7. Õuesõppe vajalikkuse hindamine lasteaias

Õpetajate vastustest ilmneb, et nii vene kui ka eesti keele õpetajad peavad õuesõpet väga vajalikuks.

Oma valikut selgitades kirjutasid õpetajad näiteks seda, et see on võimalus lastele katsetada, uurida, proovida kõike realselt, läbi meeli ning see on hea viis õppimist mitmekesistada.

“Õuesõppe kaudu õpivad lapsed reaalselt elu. Õppimine on aktiivne, kaasatud on kõik meeled.”

“Такие занятия, как "Наблюдение и исследование", "Экология" лучше проводить на улице. Дети наглядно изучают природу родного края, замечают различные изменения погоды, наблюдают за растениями, птицами, насекомыми и т. д.”

Selgitades vastupidist seisukohta, andsid enamik õpetajad ühist selgitust, et lastele on raske keskenduda.

“Трудно удерживать внимание детей в обстановке, где дети обычно гуляют.”

“Rühmas saab luua õppimiseks head tingimused. Õues viibimine on aga kohustuslik, sest seda eeldab õppekava.”

Saadud vastustest on näha, et eesti ja vene keele õpetajate arvamused langevad kokku.

Nii eesti kui ka vene keele õpetajatest valdav osa kasutab õppe- ja kasvatustegevuses õuesõpet. Õpetajate vastused olid sarnased. Õpetajad märkisid, et viivad õppetegevusi läbi õues, kuna see on võimalus kogemuste põhjal rohkem teadmisi saada ning õpitut eluga siduda. Sellised tegevused pakuvad lastele huvi, motiveerivad ja inspireerivad last ning on ka tervisele kasulikud.

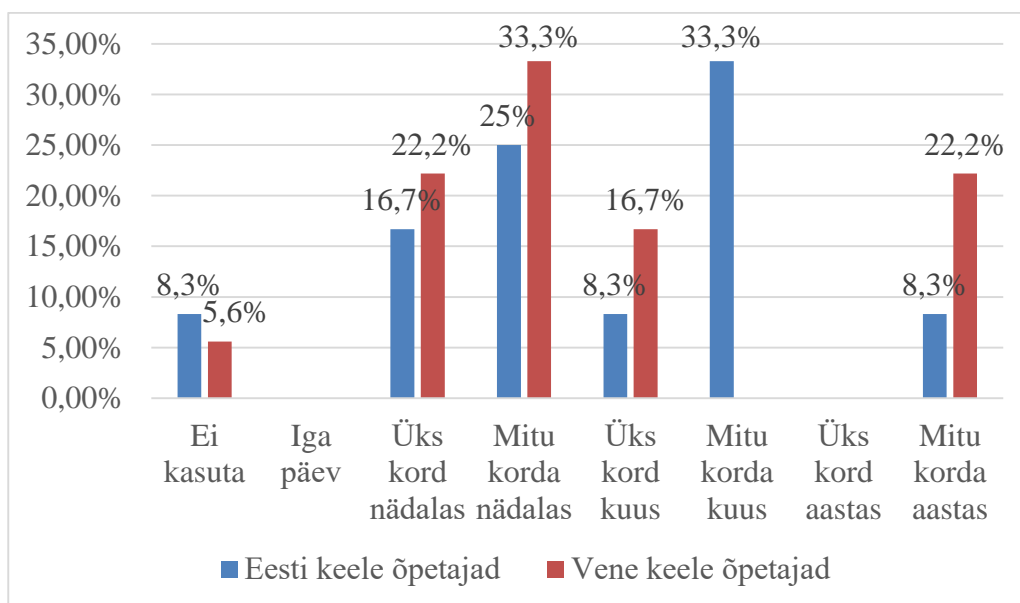
“Kasutan. Õuesõppe soodustab teadmiste omandamist ja kinnistamist, sest laps õpib aktiivselt, päriselust, kõikide meelte abil.”

“Обязательно использую. В парках (деревья, кусты, цветы, птицы и животные) возможно и увидеть, и потрогать, то что изучаешь. Также услышать.”

Samuti oli üheks põhjuseks vajadus õuesõpet läbi viia lähtuvalt õppekavast ja administratsiooni nõudest. Väiksem hulk vastajaid vastas, et õppetegevuse läbiviimine õues sõltub ilmastikuoludest. Õues õppimist ei kasuta vaid üks eesti keele õpetajana töötav vastaja, kuna tema on harjunud töötada rühmaruumis.

Õpetajate vastustest selgub, et olenemata õppekeelest on enamiku õpetajate vastused sarnased.

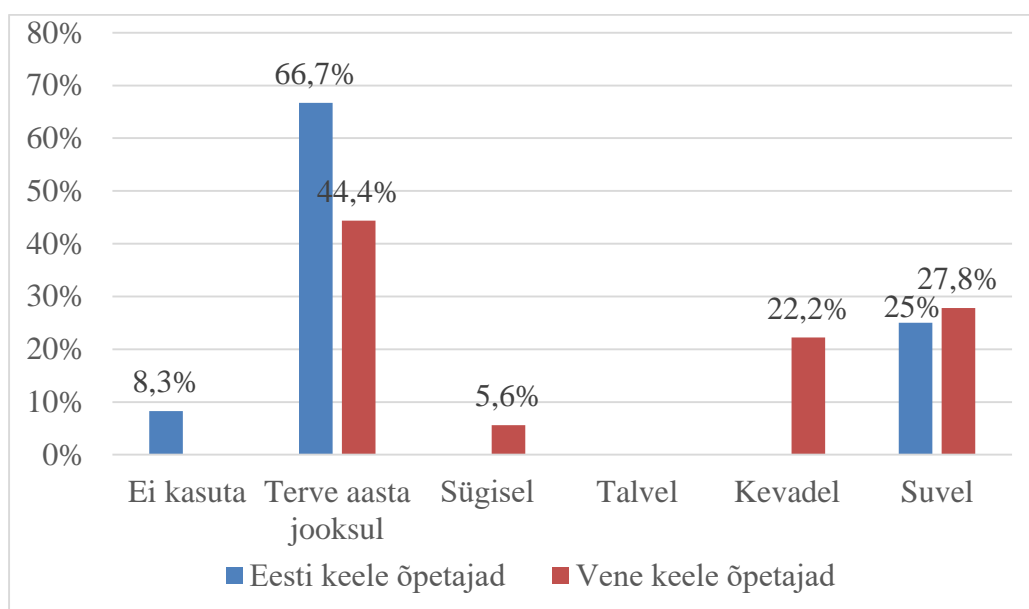
Rohkem kui 30% eestikeelsetest õpetajatest kasutab õuesõpet mitu korda kuus, sama protsent vene õpetajatest õpetab õues mitu korda nädalas (vt joonis 8). Mitu korda nädalas õpetab 25% eesti keele õpetajatest, kuid ükski venekeelsetest õpetajatest ei valinud varianti "mitu korda kuus". Ei kasuta õuesõpet vähemus, olenemata õppekeelest (eesti keele õpetajatest 8,3%; vene keele õpetajates 5,6%). Üks kord nädalas õpetab õues 16,7% eesti ja 22,2% vene keele õpetajatest. Valiku "üks kord kuus" valis 8,3% eesti- ja 16,7% venekeelsetest õpetajatest. Mitu korda aastas kasutab õuesõpet ka 8,3% eestikeelsetest õpetajatest, venekeelsete õpetajate osakaal on aga 22,2%. Ükski õpetajatest ei vii iga päev tegevusi õues, samuti ei valinud keegi valikut "üks kord aastas".

Joonis 8. Õuesõppe kasutamise sagedus

Kokkuvõtvalt võib öelda, et vene keele õpetajad kasutavad õuesõpet nende endi vastuste põhjal sagedamini kui eesti keele õpetajad.

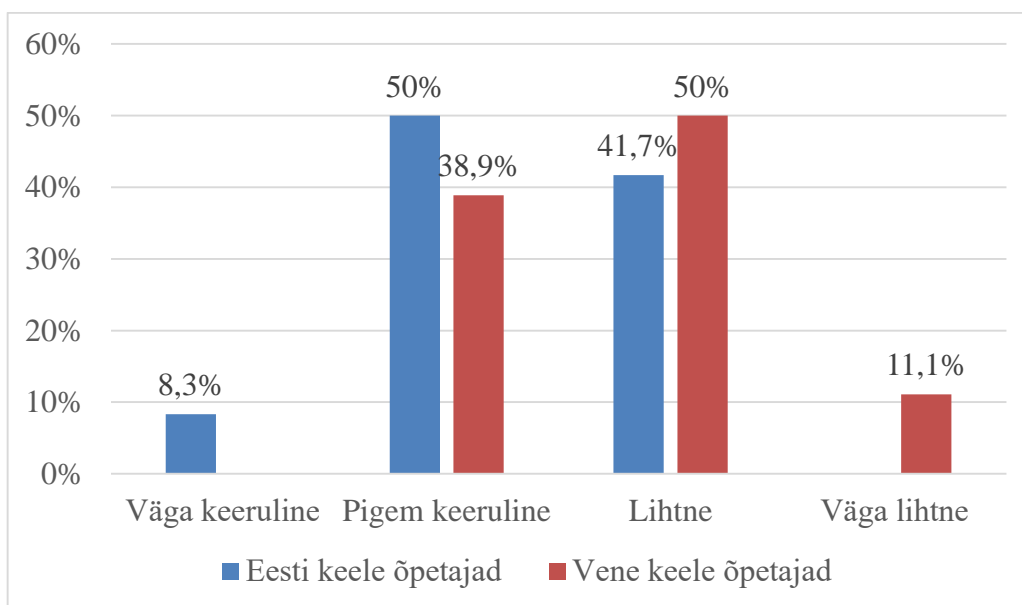
Küsimusele „Mis aastaajal Teie kõige sagedamini õues õpetate?“ (vt joonis 9) valis enamike nii eesti- (66,7%) kui ka venekeelsetest (44,4%) õpetajatest variandi „Terve aasta jooksul“. Õues õpetavad kõik vene keele õpetajad, kuid 8,3% eesti keele õpetajatest ei kasuta õuesõpet. Harvemini viivad õpetajad talvel tegevusi õues, kuna keegi ei valinud seda vastusevarianti. Sügist tähistavat varianti ei valinud ükski eesti keele õpetajatest ja ainult 5,6% vene keele õpetajatest. Eestikeelsed õpetajad õpetavad kevadel ka harvemini õues, kuid just seda aastaaega eelistab 22,2% vene keele õpetajatest. Suvel viib läbi enamiku õuesõppe tegevustest 25% eesti ja 27,8% vene keele õpetajatest.

Joonis 9. Õuesõppe kasutamise sagedus aastaaja järgi

Õpetajate vastustest ilmneb, et vene keele õpetajad on välja toonud erinevaid aastaegu õuesõppeks sobivana. Eesti keele õpetajad märgivad rohkem aastaringset õuesõpet aga on ka neid õpetajad, kes üldse ei kasuta.

Enamik õpetajaid (eestikeelsed 41,7%, venekeelsed 50%) märkis, et neil on õues tegevusi lihtne planeerida (vt joonis 10). Pooled küsitletud eesti õpetajatest ja 38,9% vene keele õpetajatest peavad pigem keeruliseks. Valiku "väga keeruline" valis 8,3% eestikeelsetest õpetajatest ja mitte keegi venekeelsetest. Vastust "väga lihtne" ei valinud omakorda ükski eesti õpetajatest ja ainult 11,1% vene õpetajatest.

Joonis 10. Õuesõppe planeerimise keerukus

Saadud vastustest on näha, et vene keele õpetajatele on lihtne õuesõpet planeerida, aga eesti keele õpetajatele pigem keeruline. Vene keele õpetajate vastused varieerusid "pigem keerulisest" kuni "väga lihtsani", eesti keele õpetajate vastused aga "väga keerulisest" kuni "lihtsani".

Selgitades raskusi, mis tekivad õppetegevuse planeerimisel õues, tõid eesti keele õpetajad põhjusteks ilmastikuolud ja vähesed kogemused. Õpetajad peavad alati arvestama ilmaga. Õuesõppe tegevuse kavandamine võtab rohkem aega ja jõudu. Õpetajate arvates peavad tegevused olema kavandatud nii, et võimalike riske vältida. Samuti märkis üks vastaja, et raske on alati mõelda välja midagi uut ja põnevat.

"Tuleb läbi mõelda, kuhu kirjutada, kus istuda jne."

Need, kellel on lihtsam õues õppimist planeerida, on seda meelt, et see on tavaline tegevus, ainult teistel tingimustel. Kõik õppimiseks vajalik on kättesaadav ning asub meie ümber. Mainiti ka seda, et Internetis on palju ideid õuesõppeks.

"Loodus "teeb tööd õpetaja eest"."

Ilmastikuolusid vene keele õpetajad ei maininud, kuid enamik neist nimetab tekkivate raskuste ühe põhjusena ka teadmiste ja kogemuste puudumist. Sellised õppetegevused nõuavad rohkem aega ettevalmistamiseks. Õpetajad peavad arvestama nii õpieesmärkide ja

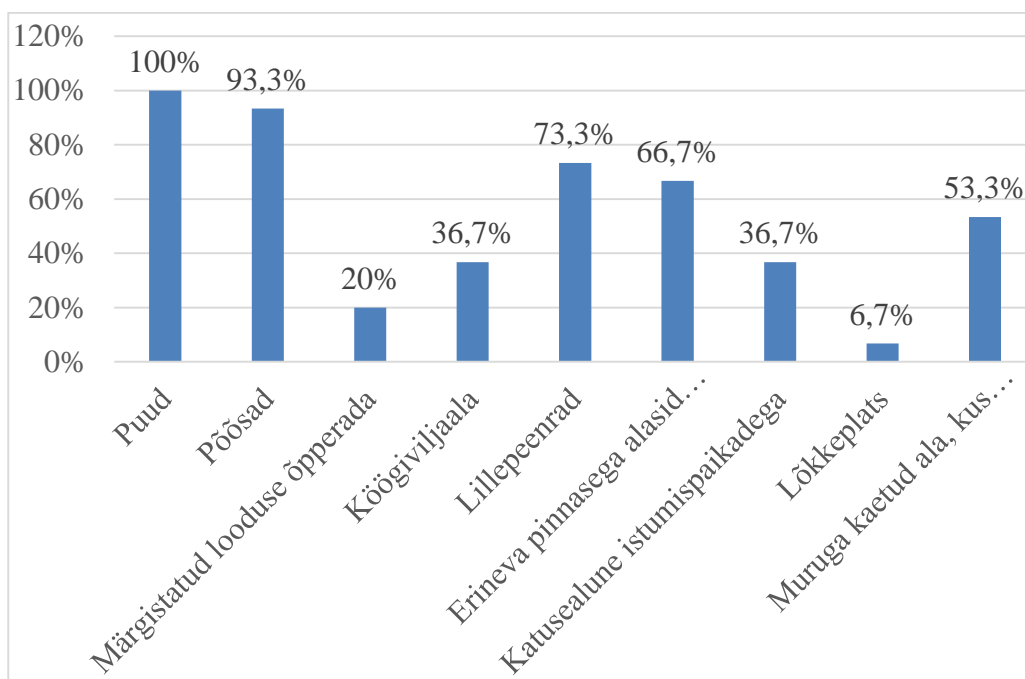
laste isikuomadustega (laste vanus ja arengutase) kui ka riskide ja võimalustega. Üks vastaja nimetas tegevuste läbiviimiseks tingimuste puudumist. Samuti võib õpetajatel tekkida raskusi kavandatud elluviimise ja laste organiseerimisega, mis sõltub ka laste arvust (liiga palju või liiga vähe).

Õpetajad, kes märkisid, et neil ei olnud raskusi õuesõppe planeerimisega, selgitasid, et neid motiveerib kõige rohkem laste aktiivsus ja huvi. Oli õpetajaid, kes vastasid, et neile meeldib õues tegevusi välja mõelda ja läbi viia, sest õues laps saab näha, katsuda ja kuulda. Mõned vastajad seostasid planeerimise lihtsust laste vanusega, kuna nende arvates võimaldab vanem vanus planeeritud tegevust ellu viia, kuna neil on juba hästi välja kujunenud õppimis-, mängu- ja motivatsioonioskus. Kogemused, metoodika ja vajalike ressursside olemasolu muudavad ka õpetajatel planeerimise lihtsamaks.

Kokkuvõtvalt võib öelda, et õpetajate vastused erinevad. Eesti ja vene keele õpetajad põhjendasid raskusi oma teadmiste ja kogemuste puudumisega. Eesti keele õpetajad mainisid ka ilmastikuolusid, vene keele õpetajad aga tegevuste läbiviimiseks vajalike tingimuste puudumist. Need eesti keele õpetajad, kellel on õues õppimist lihtsam planeerida, on seda meelt, et see on tavaline tegevus. Vene keele õpetajatele lihtsustab tööd see, et neid motiveerib laste aktiivsus, isiklik huvi, laste vanus ning kogemuste, metoodika ja ressursside olemasolu.

3.2 Õuesõppe läbiviimise võimalused

Kirjeldades võimalusi, mis õpetajatel on õuesõppe läbiviimiseks nende lasteaia hoovides (vt joonis 11), märgivad puid absoluutselt kõik vastajad, 93,3% märkis põõsaste olemasolu ning 73,3% õpetajatest on lasteaia territooriumil lillepeenrad. 66,7% õpetajatest märkis erineva pinnasega alade olemasolu, mida nad saavad õuesõppeks kasutada. 53,3%-l on muruga kaetud ala, kus kasvavad erinevad taimed. Võrdne arv respondentidest (36,7%) vastas, et lasteaia hoovis on köögiviljaala ja katusealune istumispaikadega. 20%-l vastajatest on märgistatud looduse õpperada ja vaid 6,7%-l on lõkkeplats.

Joonis 11. Võimalused õuesõppe läbiviimiseks lasteaia hoovis

Vastuste arvust selgub, et enamikul respondentidest on lasteaedades puud, põõsad ja lillepeenrad. Vähemal vastajatel on märjistatud looduse õpperada ja lõkkeplats.

Lisaks vastasid mõned õpetajad, et nende lasteaedade territooriumil on mängu- ja spordiväljakud, liivakastid. Mõnedel on liikluse õpetamise ala märkide ja valgusfooriga, väike tiik, putukate hotell, kasvuhooned, kinnised verandad muusika ja liikumise tegevuste jaoks, sportlik takistusrada. Nimetati lindude söögimajad, linnumajad ja pesad.

Kõige enam eelistavad eesti keelt kõnelevad õpetajad kas õueala, kus nad lastega jalutavad, või kogu lasteaia territooriumi. Mõlemad variandid on põhjendatud sellega, et see ala on lastele tuttav ja huvitav ning seal on kõik vajalik ka õues õppimiseks. Vastuste sageduselt teisel kohal olid taimedega seotud vastused: puud, põõsad, kasvuhooned ja aiapienrad. Õpetajate seisukohalt on see suurepärane võimalus vaadelda kogu köögiviljade kasvatusprotsessi.

“Lapsed õpivad loodust tundma ja armastama, selle eest hoolitsema.”

Üks vastanutest nimetas ka lõkkeplatsi, mida saab kasutada pidude tähistamiseks.

Samuti tuli vastuseid, et vastajatel ei ole eelistatud kohti, kuna nad kas ei vii läbi tegevusi õues või ei ärata lasteaia territoorium lastes huvi.

Enamikule vene keele õpetajatele sobib kõige paremini ka rühma õueala, kus lapsed tavaliselt jalutavad, kuna see territoorium on lastele tuttav. Õpetajal on laste organiseerimisega lihtsam toime tulla. Ka sellel alal võivad olla lauad, muruplatsid, puud ja põõsad. Samuti vastas suur osa vastajatest, et kõige enam eelistavad nad eluslooduse uurimiseks piirkonda, kus on taimi – puid, lilli, muru.

“Территория с живностью (деревья, кусты, цветы, камушки, земля). Можно интегрировать под многие виды деятельности и захватит развитие нескольких отраслей.”

Mõnele on sobivamad lehtla ja verandad, kus saab läbi viia individuaal- ja rühmategevusi. Muruplats meeldib ka õpetajatele, kuna see sobib nii aktiivseks kui passiivseks õppimiseks ning mitmekülgses arendustegevuseks. Mõned õpetajad vastasid, et nad ei vali lasteaia sisehoovis kindlat kohta, vaid kasutavad kogu territooriumi, kuna nende valik sõltub õppetegevuse eesmärkidest.

Kokkuvõtvalt võib öelda, et kõige enam eelistavad eesti ja vene keele õpetajad õueala, kus nad lastega jalutavad. Olenemata õppekeelest eelistavad õpetajad ka kohti, kus kasvavad taimed. Muus osas on õpetajate eelistused erinevad.

Väljaspool lasteaeda eelistavad nii eesti kui ka vene keele õpetajad metsi, parki, tervise- ja matkaradu, kuna on palju erinevaid nähtusi ja objekte vaatlemiseks, mida saab nädala teemadega seostada, ning need asuvad lasteaia lähedal.

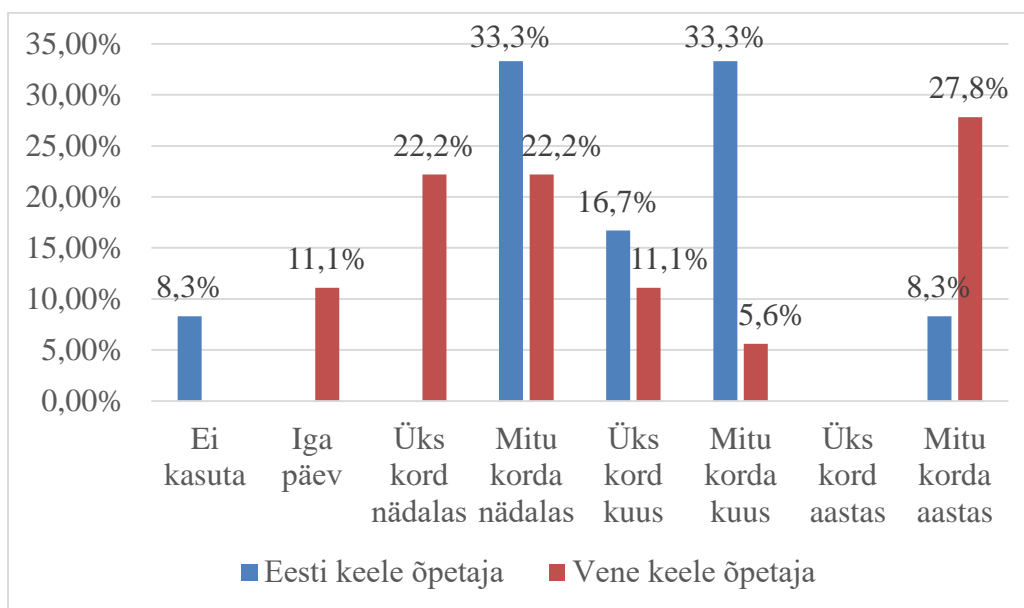
“Ореховая горка. Отличное место для проведения обучающих занятий, экскурсий, наблюдений.”

Õpetajate poolt olid nimetatud raamatukogud, muuseumid ja teater, kuna seal on lihtsam lapsi kontrollida ning on mitmekesised õppevõimalused. Mõned õpetajad nimetasid selliseid kohti nagu meri, promenaad, looduskaitsealad ja jõeorg. Üks vene keele õpetaja vastas, et enne koroonaviiruse pandeemiat tegid nad koostööd Narva Laste Loomingu Majaga, kus viisid läbi keskkonnatunde.

Oli ka neid, kes selliseid kohti ei tea või väljaspool lasteaeda tegevusi läbi ei vii, kuna hetkel puudub võimalus väljaspool lasteaeda käia.

Õpetajate vastustest ilmneb, et väljaspool lasteaeda eelistavad nii eesti kui ka vene keele õpetajad looduslikke objekte. Samuti nimetasid mõlemad õpetajate kategooriad muid tegevuste läbiviimise kohti.

Küsimusele "Kui tihti viite õppetegevusi läbi lasteaia õuealal?" (vt joonis 12) 27,8% venekeelsetest õpetajatest valis variandi "mitu korda aastas". Suurem osa eesti keele õpetajatest (33,3%) viib õppetegevusi läbi õues mitu korda nädalas või mitu korda kuus. 22,2% venekeelsetest õpetajatest viib oma tegevusi lasteaia õuealal läbi üks või mitu korda nädalas. Kord kuus viib õues tegevusi läbi 11,1% vene ja 16,7% eesti keele õpetajatest. "Mitu korda aastas" valis 8,3% eesti keele õpetajatest. Sama protsent eesti keele õpetajatest vastas, et ei vii õues tegevusi läbi. Vastust "iga päev" ei valinud ükski eestikeelsetest õpetajatest ja 11,1% vene õpetajatest. 5,6% vene keele õpetajatest korraldab tegevusi lasteaia territooriumil kord kuus.

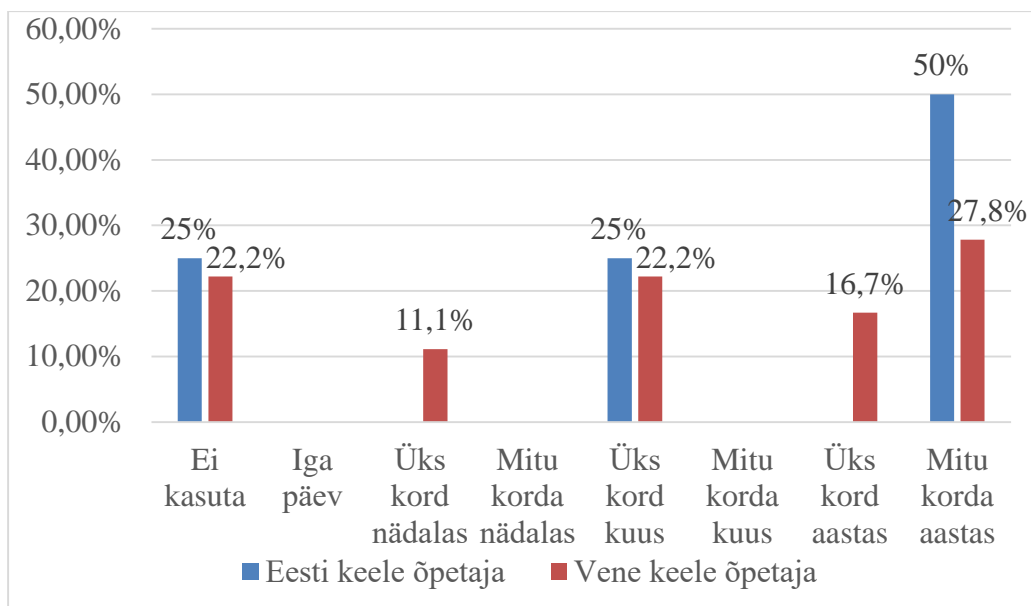

Joonis 12. Õuesõppe läbiviimise sagedus lasteaia õuealal

Õpetajate vastustest ilmneb, et eesti keele õpetajad õpetavad lasteaia õuealal mitu korda nädalas või mitu korda kuus. Vene keele õpetajad eelistavad viia läbi tegevusi lasteaia hoovis mitu korda aastas.

Mitu korda aastas viib õppetegevusi läbi väljaspool lasteaeda (vt joonis 13) 50% eesti ja 27,8% vene keele õpetajatest. 25% eestikeelsetest ja 22,2% venekeelsetest õpetajatest valisid variante "üks kord kuus" ja "ei kasuta". 16,7% vene keele õpetajatest korraldab õppetegevusi

väljaspool lasteaeda üks kord aastas ning 11,1% - üks kord nädalas. Keegi ei valinud variante “iga päev”, “mitu korda nädalas” ja “mitu korda kuus”.

Joonis 13. Õuesõppe läbiviimise sagedus väljaspool lasteaeda

On võimalik teha järeldust, et nii eesti kui ka vene keele õpetajad õpetavad väljaspool lasteaeda mitu korda aastas. Sarnane protsent eesti ja vene keele õpetajaid ei lahku lasteaia territooriumilt üldse.

Ankeedis küsiti õpetajatelt, kas nad kaasavad vanemaid õppekäikudele. Vastused olid nii nende kaasamise poolt kui ka vastu, kuid suurem osa nii eesti kui ka vene keele õpetajatest vastas, et COVIDi piirangute tõttu ei olnud see viimastel aastatel võimalik.

Ka lapsevanemate õppekäikudes osalemise vastu argumenteerivalt nimetasid mõlemad õpetajate kategooriad võimalust ise toime tulla ning on piisav arv täiskasvanuid.

“Sageli muretsevad vanemad oma lapse turvalisuse pärast, mis segab teda ümbritseva maailmaga tutvumast.”

Samuti tuli mõlema kategooria õpetajate seast vastused, et hetkel nad väljaspool lasteaia territooriumi tegevusi läbi ei vii. Vene keele õpetajad märkisid, et lapsed on veel liiga väikesed.

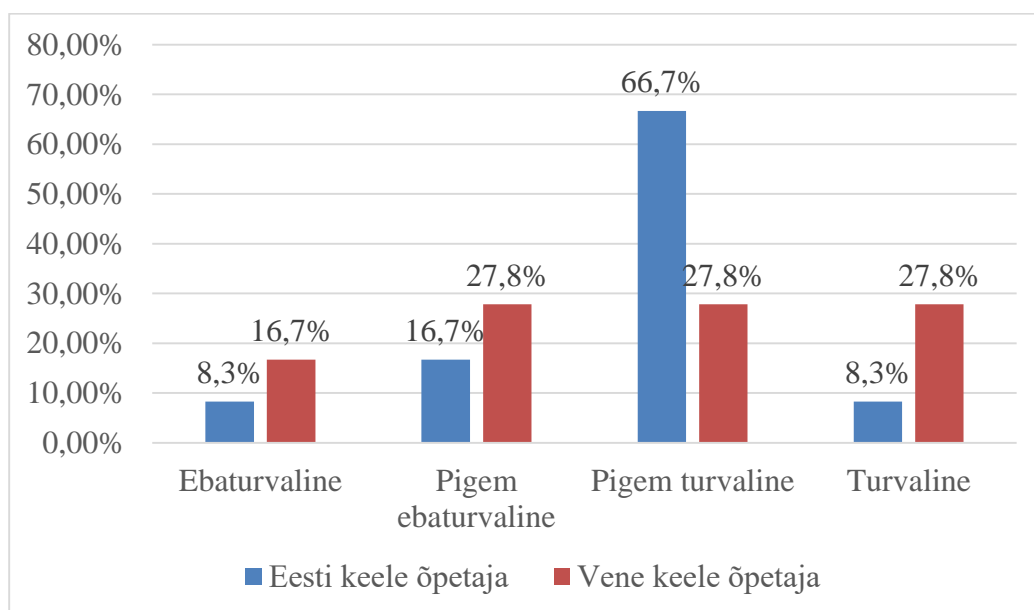
Ükski eestikeelne õpetaja aga ei märkinud, et kaasab lastevanemaid õppekäikudele, samas kirjutas üks vastaja, et tema kaasab neid ettevalmistusprotsessi, kuid õuesõppe tegevused, õppekäigud viiakse tavaliselt läbi lasteaia personali abiga. Samuti vastas üks õpetaja, et ta soovib kaasata lapsevanemaid õppeprotsessi.

Vene keele õpetajad kaasavad õppereisidele laste vanemaid, mis on seotud vanuse ja laste arvukusega. Samuti vastas üks vastaja, et nad püüavad lapsevanemaid kaasata, kuna vanemad aitavad korralduses kaasa ning see parandab kontakti vanemate ja õpetajate vahel. Üks õpetaja selgitas, et mõnikord avaldavad vanemad ise soovi lastega kaasa minna, kuna rühmas on erivajadustega lapsi.

Õpetajate vastustest selgub, et erinevalt vene keele õpetajatest ei kaasa ükski eesti keele õpetaja lastevanemaid õppekäikudele.

3.3 Õuesõppe ohtude ja takistuste hindamine

Hinnates õuesõppe ohutust (vt joonis 14), vastas 66,7% eesti keele õpetajatest, et peavad seda pigem turvaliseks. 16,7% valis variandi "pigem ebaturvaline". Vastused "ebaturvaline" ja "turvaline" valis võrdne arv eestikeelseid õpetajaid - 8,3%. Vene keele õpetajate seas valis võrdne arv vastajaid (27,8%) valikud "pigem ebaturvaline", "pigem turvaline" ja "turvaline". 16,7% vene keele õpetajatest peab õues õppimist ebaturvaliseks.

Joonis 14. Õuesõppe turvalisuse hindamine

Kokkuvõtvalt võib öelda, et eesti keele õpetajad peavad õuesõpet pigem turvaliseks. Venekeelsete õpetajate arvamus läheb aga lahku. Võrdne arv vastajaid valis "pigem ebaturvaline", "pigem turvaline" ja "turvaline".

Põhjendades oma hinnangut õuesõppe turvalisusele, märkis enamik õpetajaid, olenemata õppekeelest, et hea organisatsiooni korral peab õppetegevus olema turvaline. Õpetaja arvestab riske ja planeerib tegevusi, samuti arutab lastega õues käitumisreegleid. On olemas reeglid, mida lapsed peavad teadma ja täitma. Lapsed on pidevalt koos õpetajatega, keda alati on mitte vähem kui kaks, kes korraldavad tegevust ning jälgivad laste eest.

“К любому занятию надо готовиться, особенно придется уделить внимание к занятию на свежем воздухе. Самое главное, заранее осмотреть территорию, где пройдет обучение.”

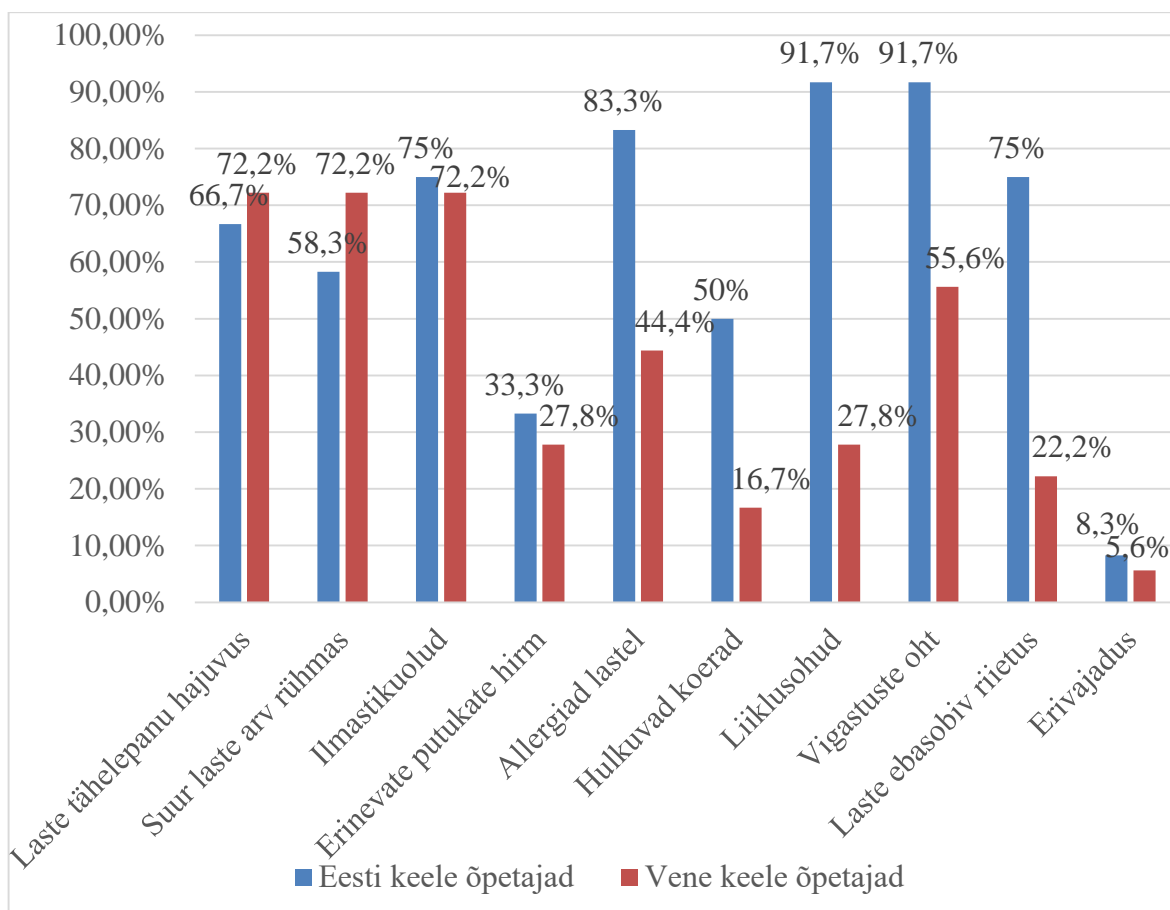
Samuti märkisid venekeelsed õpetajad, et õuesõpe on ohutu, kui see toimub lasteaia territooriumil, kuna see ala on lastele tuttav ning lasteaia territooriumil ei ole ohtlikke seadmeid, auke ega muid ohte. Lasteaia territooriumi ja inventari kontrollivad regulaarselt majandusjuhataja ja lasteaia personal.

Negatiivset hinnangut turvalisusele põhjendasid nii vene kui ka eesti keele õpetajad nii, et õues on palju ohte lastele. Näitena toodi putukad ja allergeenid. Vene keele õpetajad märkisid ka laste suurt arvu, vanust ja arengutaset ning raskust kogu rühma tähelepanu ja huvi kontrollimisel.

Kokkuvõtvalt võib öelda, et olenemata õppekeelest olid vastajad ühel meelel. Vene keele õpetajad märkasid aga, et õuesõpe on turvaline, kui see toimub lasteaia territooriumil.

Küsimusele "Millised ohud võivad olla õuesõppes laste ohutusele?" õpetajad said valida vastused (vt joonis 15). Poolte vastuste puhul oli erinevus märkimisväärne. Laste tähelepanu hajumist valis 66,7% eesti ja 72,2% vene keele õpetajatest. Samuti valis 72,2% venekeelsetest õpetajatest variante "suur laste arv rühmas" ja "ilmastikuolud". Laste arvuga seotud variandi valis 58,3% eestikeelsetest õpetajatest ja ilmastikuolude valiku - 75%. Erinevate putukate hirm on takistuseks 33,3% eesti ja 27,8% vene keele õpetajate hinnangul. Allergia lastel valis 83,3% eestikeelsetest ja 44,4% venekeelsetest õpetajatest. Hulkuvaid koeri peavad ohtlikuks 50% eesti ja 16,7% vene keele õpetajatest. 91,7% eesti ja 27,8% vene keele õpetajate hinnangul kujutavad liiklusohud ohtu lastele. Valiku "vigastuste oht" valis 91,7% eesti- ja 55,6% venekeelsetest õpetajatest. Laste ebasobivat riietust peab riskiks 75%

eesti ja 22,2% vene keele õpetajatest. Samuti anti õpetajatele "muu" valiku, kus nad said pakkuda oma vastuseid. Mõlemad õpetajate kategooriad (8,3% eesti ja 5,6% vene keele õpetajatest) pakkusid sarnast vastust – "erivajadustega lapsed".

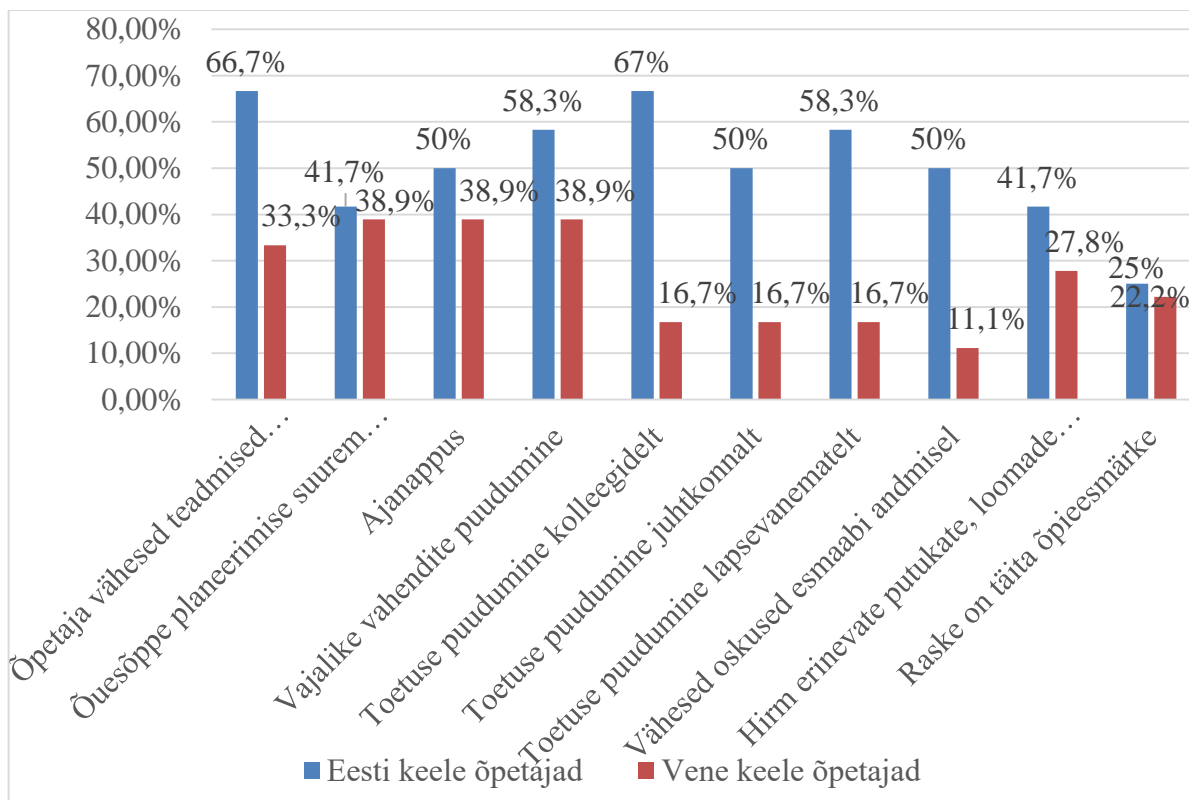

Joonis 15. Õuesõppe ohud, mis võivad olla õuesõppes laste ohutusele

Eesti keele õpetajate hinnangul on suurimateks ohtudeks liiklusohud, vigastused ja allergiad. Suurimad takistused vene keele õpetajatele on aga laste tähelepanu hajuvus, laste arvukus ja ilmastikuolud. Hirm erinevate putukate ees on väiksema hulga eesti ja vene keele õpetajate hinnangul vaid takistus. “Liiklusohutus” ja “laste ebasobiv riietus” vastuste puhul oli erinevus märkimisväärne.

Küsimusele "Millised võivad olla õpetajast lähtuvad takistused õuesõppe rakendamisel?" õpetajad samuti said valida vastused (vt joonis 16). Varianti “õpetaja vähesed teadmised õuesõppe planeerimisel” valis 66,7% eesti ja 33,3% vene keele õpetajatest, “õuesõppe planeerimise suurem töömaht ja ajakulu” - 41,7% eesti ja 38,9% vene keele õpetajatest. Ajanappuse valis 50% eesti- ja 38,9% venekeelsetest õpetajatest. “Vajalike vahendite

puudumine” valis samuti 38,9% vene ja 58,3% eesti keele õpetajatest. Toetuse puudumist kolleegidelt, juhtkonnalt ja lapsevanematelt valis 16,7% venekeelsetest õpetajatest. Toetuse puudumine kolleegidelt võib aga 66,7% eesti keele õpetajate hinnangul olla pedagoogidele takistuseks, toetuse puudumine juhtkonnalt - 50% ning lapsevanematelt 58,3%. Variandi “vähesed oskused esmaabi andmisel” valis 50% eesti- ja 11,1% venekeelsetest õpetajatest, “hirm erinevate putukate, loomade ees” - 41,7% eesti ja 27,8% vene keele õpetajatest. Raskused õpiesmärkide saavutamisel valis 25% eesti ja 22,2% vene keele õpetajatest.

Joonis 16. Õpetajast lähtuvad takistused õuesõppe rakendamisel

Eesti keele õpetajate hinnangul on suurimateks õpetajast lähtuvateks takistusteks pedagoogi vähesed teadmised õuesõppe planeerimisel ja toetuse puudumine kolleegidelt. Suurimad takistused vene keele õpetajate hinnangul on aga ajanappus, õuesõppe planeerimise suurem töömaht ja ajakulu ning vajalike vahendite puudumine. “Vähesed oskused esmaabi andmisel” vastuse puhul oli erinevus märkimisväärne.

Kirjeldades õues õppimise ohte, nimetasid nii eesti kui ka vene keele õpetajad suurima takistusena pedagoogi ettevalmistamatust. Õuesõppe tegevuse kavandamine nõuab kogemust. Vastanute arvates peavad õpetajad olema kompetentsed, et olukorda kontrollida

ja lapsi juhendada. Pädev õpetaja peab omama teadmisi, kuidas õppetööd organiseerida. Ka eesti ja vene keele õpetajad nõustuvad, et ohu tase sõltub asukohast. Nende arvates ei ole territoorium sageli lastele ette valmistatud. Ühised olid ka vastused laste käitumise ja ilmastikuolude kohta. Vene keele õpetajad märkisid ära ka laste arvu rühmas.

Üks vene keele õpetaja vastas, et ei näe õues õppimises ohtu, ning ühel eesti keele õpetajal ilmusid raskused vastamisega. Üks venekeelne õpetaja vastas ka, et lasteaiaavälise õppe planeerimiseks on vaja teada informatsiooni iga lapse individuaalsete raskuste kohta.

Kokkuvõtvalt võib öelda, et nii vene kui ka eesti keele õpetajate vastused enamuses sarnanevad. Venekeelsed õpetajad vastasid aga mitmekesisemalt.

Enamik õpetajaid, olenemata õppekeelest, oma lasteaia territooriumil ohtusid ei näe. Nad selgitavad seda asjaoluga, et lasteaia õuealal ei ole ohtlikku varustust, kuna kõik on korraldatud vastavalt ohutusstandarditele. Vastupidist arvamust avaldas ka arvestatav hulk vastajaid. Suurim oht on nende arvates vana varustus ja vigastuste oht selle kasutamisel.

Mitmed eesti ja vene keele õpetajad nimetasid soojal ajal ilmuvaid putukaid. Ühine vastus oli ka lasteaia territooriumi ebatasasest asfaldist. Üks eesti keele õpetaja nimetas põõsaste ja puude oksti ohtlikuks. Vene õpetajad nimetasid muid variante nagu laste hajameelsus, lasteaia territooriumi suurus, avatud väravad ning autod, mis toitu toovad.

Kokkuvõtvalt võib öelda, et nii vene kui ka eesti keele õpetajad hindavad lasteaia territooriumi peamiselt sarnaselt. Venekeelsed õpetajad vastasid samuti mitmekesisemalt.

Väljaspool lasteaeda näevad kõik õpetajad riske. Suurimad takistused on putukad, loomad ja liiklus. Selliseid vastuseid andis suurem osa nii eesti kui ka vene keele õpetajaid. Eestikeelsed õpetajad peavad suuremaks takistuseks ka võõraid inimesi, vene keele õpetajad omakorda vigastustega kaasnevaid riske. Mõlemad õpetajate kategooriad tuvastasid ohtudena marsruudi, prügi ja klaasi.

Vene keele õpetajad loetlesid ohtudeks ehitustööd, vana varustus, laste suur arv rühmas ja distsipliin, laste kiire väsimine pikal kõndimisel, erivajadustega laste vajadused, müra ja ootamatud olukorrad. Ohte nagu allergeenid, ilmastikuolud ja sobimatu riietus nimetasid vaid eesti keele õpetajad.

Õpetajate vastustest ilmneb, et nii vene kui ka eesti keele õpetajate vastused enamuses sarnanevad. Eesti keele õpetajad andsid ainult ühe vastuse, mida vene keele õpetajad ei maininud. Venekeelsed õpetajad vastasid aga mitmekesisemalt.

Nii vene kui ka eesti keele õpetajad tõid õuesõppe suurimateks takistusteks pedagoogide hirmud ja teadmiste puudus, ilmastikuolud ja ajanappus. Väiksem hulk vastuseid oli seotud lapsevanemate hirmudega, kuid mõlema kategooria õpetajad nimetasid seda.

Vene keele õpetajad nimetasid lastega seotud tegureid, milleks on nende arv rühmas, laste hirmud, tervislik seisund, vigastuste oht ja distsipliin. Takistuseks nimetati territooriumi varustatust, verandade ja pinkide puudumist, aga ka suutmatust kasutada õues õppevahendeid.

“Необходимо где-то хранить наглядный и обучающий материал, так как в группу его принести нельзя из-за санитарных норм, его необходимо мыть и обрабатывать или хранить в подсобных помещениях.”

Samuti tekitab venekeelsetele õpetajatele raskusi kolleegide vähene toetus. Eesti keele õpetajate jaoks on takistuseks müra, ohud ja allergenid.

Kokkuvõtvalt võib öelda, et suurimad takistused õuesõppele on õpetajatel sõltumata õppekeelest samad, kuid venekeelsed õpetajad vastasid samuti mitmekesisemalt.

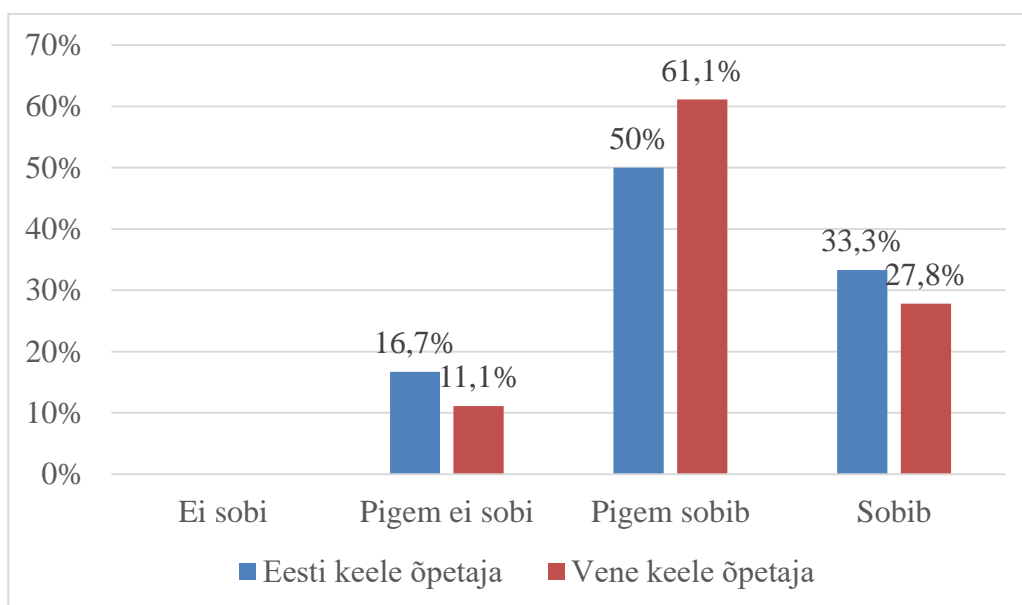
Enamik õpetajaid, olenemata õppekeelest, leiab, et nende lasteaia asukoht on õuesõpet soodustav. Õpetajad selgitavad seda sellega, et nende lasteaia asuvad majade hoovides, mis varjab lasteaiaid müra, sõiduteede ja suure hulga möödujate eest.

Eesti keele õpetajad vastasid, et lasteaia lähedal asuvad loodusrikkad kohad. Nende vastused näitavad, et nad kasutavad oma töös selliseid kohti nagu jõgi, bastionid, kolledž, poed, raamatukogu, pargid ja kultuurikeskus. Vene keele õpetajatele on oluline, et nende territoorium oleks päikeseline ja avatud. Oma praktikas käivad nad koos lastega terviserajal ning nagu eesti keele õpetajadki, külastavad parke ja poode. Samuti märkisid nad lasteaia ümbruse puude, põõsaste ja taimede mitmekesisust.

Vastanute seas oli ka neid, kes arvavad, et nende lasteaia asukoht takistab õues õppimist. Eesti keele õpetaja vastas, et loodusobjektid asuvad kaugel. Vene keele õpetajad näevad, et nende lasteaia asuvad metsapargiribast eemal ja lasteaedu ümbritseb suur hulk sõiduteid.

Õpetajate vastustest ilmneb, et eesti keele õpetajad näevad rohkem potentsiaalseid kohti õuesõppimiseks kui vene keele õpetajad.

Hinnates lasteaia õueala territooriumi sobivust õuesõppeks (vt joonis 17), ei valinud keegi õpetajatest varianti "Ei sobi". Olenemata õppekeelest (eestikeelsed õpetajad 50%; venekeelsed õpetajad 61,1%) kogus variant "Pigem sobib" kõige rohkem vastuseid. Vähemus nii vene (11,1%) kui ka eesti (16,7%) keele õpetajatest vastas, et peavad lasteaia õueala pigem ebasobivaks. Variandi "Sobib" valis 33,3% eesti ja 27,8% vene keele õpetajatest.

Joonis 17. Lasteaia õueala sobivus õuesõppeks

Kokkuvõtvalt võib öelda, et nii eesti kui ka vene keele õpetajad hindavad oma lasteaia õueala pigem sobivaks õuesõppeks.

Õpetajate hinnangul peaks õuesõppe keskkond olema hästi planeeritud. Eesti keele õpetajad kirjeldavad seda kui keskkonda, kus arvestatakse kõigi riskidega. Keskkond peaks olema laste vanusele vastav. Territoorium peab olema hoolitsetud, sellel ei tohi olla ohtlikke esemeid. Turvaline keskkond peaks olema sõiduteedelt eemal ja kehtestatud käitumisreeglitega õpetaja kontrolli all.

Vene keele õpetajad kirjeldavad turvalist õpikeskkonda läbimõelduna. Ala peab olema avatud, puhas ja prügivaba. Tegevuste jaoks peaksid olema alad, kus lapsed saaksid õppida, ilma et neid segaks kõrvaline müra ja ilmastikutingimused. Seadmed peavad olema

töökorras ning puud ja põõsad hoolitsetud. Keskkond peab vastama sanitaarnormidele. Samuti ei tohiks keskkond olla sõidutee ääres, seal ei tohiks olla ehitustöid ega ohtlikke ehitisi.

ARUTELU

Uurimistöö eesmärk on selgitada välja, millised on õpetajaid põhjendused seoses õuesõppe vähese kasutamisega õppetöös ning millised tegurid nende hinnangul takistavad õuesõpet läbiviimist. Küsitlus näitas, et nii eesti kui ka vene keele õpetajad selgitavad õuesõpet kui õppetegevus õues, kuid eestikeelsed õpetajad andsid enamuses lakoonilisi, venekeelsed õpetajad aga detailsemaid vastuseid. Nii vene- kui ka eestikeelsetest õpetajatest vastas suurem osa, et peavad õues õppimist väga vajalikuks, mis kinnitab Tuulingu, Õuna ja Ugaste (2018) uuringus tehtud järeldusi. Oma valikut selgitades kirjutasid õpetajad seda, et see on võimalus lastele katsetada, uurida, proovida kõike reaalselt, läbi meeli ning see on hea viis õppimist mitmekesistada. Need vastused on sarnased Sarvi (2006, 2009), Vilbaste (2009) ning Kikase (2009) antud õuesõppe definitsiooniga.

Nii eesti kui ka vene keele õpetajatest valdav osa kasutab õppe- ja kasvatustegevuses õuesõpet. Õpetajad märkisid, et viivad õppetegevusi läbi õues, kuna see on võimalus kogemuste põhjal rohkem teadmisi saada ning õpitud eluga siduda. Sellised tegevused pakuvad lastele huvi, motiveerivad ja inspireerivad last ning on ka tervisele kasulikud. Enamikul eestikeelsetel õpetajatel on õuesõppe mitu korda kuus ja enamikul venekeelsetel õpetajatel mitu korda nädalas. Mikk Sarv ja Kristel Vilbaste (2009) väidavad, et paljud õpetajad on leidnud, et on kasulik läbi viia tegevusi õues ühel kindlal nädalapäeval. Antud uuringus selgus, et vastusevariant "üks kord nädalas" oli vene keele õpetajatelt kogutud vastuste arvult teisel ja eesti keele õpetajatelt kolmandal kohal. Suurem osa õpetajaid viib tegevusi väljas olenemata aastaajast. Harvemini viivad õpetajad talvel tegevusi õues. Selle põhjuseks võib olla Tuulingu, Õuna ja Ugaste uurimuses antud selgitus (2018).

Enamik õpetajaid märkis, et neil on õues tegevusi lihtne planeerida. Selgitades raskusi, mis tekivad õppetegevuse planeerimisel õues, tõid õpetajad põhjusena teadmiste ja kogemuste puudumist. Eesti keele õpetajad nimetasid ka ilmastikuolusid. Õppetegevused õues nõuavad rohkem aega ettevalmistamiseks. Õpetajad peavad arvestama nii õpieesmärkide ja laste isikuomadustega kui ka riskide ja võimalustega. Saadud vastused sarnanevad Tuulingu,

Õuna ja Ugaste (2018) uuringu tulemustega.

Suurem osa eesti keele õpetajatest viib õppetegevusi läbi lasteaia õuealal mitu korda nädalas või mitu korda kuus. Enamik vene keele õpetajaid viib õuesõppe hoovis läbi mitu korda aastas. Kõige enam eelistavad õpetajad kas õueala, kus nad lastega jalutavad, või kogu lasteaia territooriumi. Mõlemad variandid on põhjendatud sellega, et see ala on lastele tuttav ja huvitav ning seal on kõik vajalik ka õues õppimiseks.

Mitu korda aastas viivad pooled eesti keele õpetajatest ja suurem osa vene keele õpetajatest läbi õppetegevusi väljaspool lasteaeda. Väljaspool lasteaeda eelistavad nii eesti kui ka vene keele õpetajad metsi, parki, tervise- ja matkaradu, kuna on palju erinevaid nähtusi ja objekte vaatlemiseks, mida saab nädala teemadega seostada, ning need asuvad lasteaia lähedal. Õpetajatega olid nimetatud raamatukogud, muuseumid ja teater, kuna seal on lihtsam lapsi kontrollida ning on mitmekesised õppevõimalused. Saadud vastustes on loetletud teoreetilises osas nimetatud potentsiaalsed välitegevuse kohad (Sarv, 2006; Tuuling, 2015; Tuuling et al., 2018).

Õuesõppe turvalisust hinnates vastas enamik eesti keele õpetajaid, et peavad seda pigem turvaliseks. Vene keele õpetajate seas valis võrdne arv vastajaid valikud "pigem ebaturvaline", "pigem turvaline" ja "turvaline". Vaatamata oma hinnangule nimetavad õpetajad suurt hulka õuesõppega seotud ohte ja riske.

Eesti keele õpetajate hinnangul on õuesõppes laste suurimateks takistusteks liiklusohud, vigastusoht, allergiad, ilmastikuolud ja sobimatu riietus. Vene keele õpetajate hinnangul on aga takistusteks laste tähelepanu hajuvus, suur laste arv ja ilmastikuolud. Õues viibimist reguleerib seadus Tervisekaitseõuded koolieelses lasteasutuses tervise edendamisele ja päevakavale (2010, § 14). Õuesõppe riske ja ohte vaatasid varem üle Neißl ja Seyfried (2002), Brussoni, Olsen, Pike ja Sleet (2012) ning Tuuling, Õun ja Ugaste (2018).

Takistusteks õuesõppe rakendamisel on eesti keele õpetajate arvamusel pedagoogi vähesed teadmised õuesõppe planeerimisel, toetuse puudumine kolleegidelt ja lastevanematelt ning vajalike vahendite puudumine. Vene keele õpetajate arvamusel on aga õuesõppe planeerimise suurem töömaht ja ajakulu, ajanappus, vajalike vahendite puudumine ning õpetaja vähesed teadmised õuesõppe planeerimisel. Vastusevariandid esitati Tuulingu, Õuna ja Ugaste (2018) varasema uurimuse põhjal.

Eesti ja vene keele õpetajad nõustusid, et turvalisuse tase sõltub asukohast. Nende arvates ei ole territoorium sageli lastele ette valmistatud. Enamik õpetajaid, olenemata õppekeelest, oma lasteaia territooriumil ohtusid ei näe. Nad selgitavad seda asjaoluga, et lasteaia õuealal ei ole ohtlikku varustust, kuna kõik on korraldatud vastavalt ohutusstandarditele. Vastupidist arvamust avaldas ka arvestatav hulk vastajaid. Suurim oht on nende arvates vana varustus ja vigastuste oht selle kasutamisel. Tervisekaitseõuded reguleerivad mänguväljakute ohutust ja varustust (Tervisekaitseõuded koolieelse lasteasutuse maa-alale, hoonetele, ruumidele, sisustusele, sisekliimale ja korrashoiule; 2011). Väljaspool lasteaeda on suurimateks ohtudeks loomad ja liiklus, mida nimetavad ka Brussoni, Olsen, Pike ja Sleet (2012) ning Kos ja Jerman (2013) oma uuringutes. Selliseid vastuseid andis suurem osa nii eesti kui ka vene keele õpetajaid. Eestikeelsed õpetajad peavad suuremaks takistuseks ka võõraid inimesi, vene keele õpetajad omakorda vigastustega kaasnevaid riske. Mõlemad õpetajate kategooriad tuvastasid ohtudena marsruudi, prügi ja klaasi.

Kõige suuremaks takistuseks õuesõppe puhul tõid nii vene kui ka eesti keele õpetajad õuesõppe suurimateks takistusteks pedagoogide hirmud ja teadmiste puudus, ilmastikuolud ja ajanappus. Väiksem hulk vastuseid oli seotud lapsevanemate hirmudega.

Lasteaia asukoht võib nii soodustada kui ka takistada õuesõpet. Õpetajate hinnangul asuvad õuesõpet soodustavad lasteaia majade hoovides, mis varjab lasteaiaid müra, sõiduteede ja suure hulga möödujate eest. Eesti keele õpetajate arvamusel on takistuseks kaugel asuvad loodusrikkad kohad. Vene keele õpetajatele on oluline, et nende territoorium oleks päikeseline ja avatud.

Õpetajate hinnangul peaks õuesõppe keskkond olema hästi planeeritud, kus arvestatakse kõigi riskidega. Keskkond peaks olema laste vanusele vastav. Territoorium peab olema hoolitsetud, sellel ei tohi olla ohtlikke esemeid. Tegevuste jaoks peaksid olema alad, kus lapsed saaksid õppida. Seadmed peavad olema töökorras ning puud ja põõsad hoolitsetud. Turvaline keskkond peaks olema sõiduteedelt eemal, seal ei tohiks olla ehitustöid ning peavad olema kehtestatud käitumisreeglid õpetaja kontrolli all.

KOKKUVÕTE

Uurimistöö näitas, et nii eesti kui ka vene keele õpetajad selgitavad õuesõpet kui õppetegevus õues. Suurem osa nii vene- kui ka eestikeelsetest õpetajatest vastas, et peavad õues õppimist väga vajalikuks, kuna see on võimalus lastele katsetada, uurida, proovida kõike reaalselt, läbi meeli ning see on hea viis õppimist mitmekesistada.

Nii eesti kui ka vene keele õpetajatest valdav osa kasutab õppe- ja kasvatustegevuses õuesõpet. Õpetajate vastuseid analüüsid selgus, et eesti keele õpetajate lähenemine õuesõppele erineb sageli venekeelsete õpetajate omast. Enamikul eestikeelsetel õpetajatel on õuesõppe mitu korda kuus ja enamikul venekeelsetel õpetajatel mitu korda nädalas. Suurem osa õpetajaid viib tegevusi väljas olenemata aastaajast. Suurem osa eesti keele õpetajatest viib õppetegevusi läbi lasteaia õuealal mitu korda nädalas või mitu korda kuus. Enamik vene keele õpetajaid viib õuesõppe hoovis läbi mitu korda aastas. Mitu korda aastas viivad pooled eesti keele õpetajatest ja suurem osa vene keele õpetajatest läbi õppetegevusi väljaspool lasteaeda.

Antud bakalaureusetöö eesmärgiks oli välja selgitada, millised on õpetajaid põhjendused seoses õuesõppe vähese kasutamisega õppetöös ning millised tegurid nende hinnangul takistavad õuesõpet läbiviimist.

Eesti keele õpetajate hinnangul on õuesõppes laste suurimateks takistusteks liiklusohud, vigastusoht, allergiad, ilmastikuolud ja sobimatu riietus. Vene keele õpetajate hinnangul on aga takistusteks laste tähelepanu hajuvus, suur laste arv ja ilmastikuolud. Õpetajast lähtuvateks takistusteks õuesõppe rakendamisel on eesti keele õpetajate arvamusel pedagoogi vähesed teadmised õuesõppe planeerimisel, toetuse puudumine kolleegidelt ja lastevanematelt ning vajalike vahendite puudumine. Vene keele õpetajate arvamusel on aga õuesõppe planeerimise suurem töömaht ja ajakulu, ajanappus, vajalike vahendite puudumine ning õpetaja vähesed teadmised õuesõppe planeerimisel. Väiksem hulk vastuseid oli seotud lapsevanemate hirmudega ning ei sõltunud õppekeelest. Eesti ja vene keele õpetajad

nõustused, et ohu tase sõltub ka asukohast. Nende arvates ei ole territoorium sageli lastele ette valmistatud.

Õpetajate hinnangul peaks õuesõppe keskkond hea ettevalmistuse korral olema turvaline. Õpetaja arvestab riske ja planeerib tegevusi, samuti arutab lastega õues käitumisreegleid. Keskkond peaks olema laste vanusele vastav. Territoorium peab olema hoolitsetud, sellel ei tohi olla ohtlikke esemeid. Tegevuste jaoks peaksid olema alad, kus lapsed saaksid õppida. Seadmed peavad olema töökorras ning puud ja põõsad hoolitsetud. Turvaline keskkond peaks olema sõiduteedelt eemal, seal ei tohiks olla ehitustöid ning peavad olema kehtestatud käitumisreeglid õpetaja kontrolli all.

Uurimistöö järeldused:

1. Nii vene kui ka eesti keele õpetajad peavad õuesõpet väga vajalikuks. Vene keele õpetajad kasutavad õuesõpet nende endi vastuste põhjal sagedamini kui eesti keele õpetajad.
2. Eesti ja vene keele õpetajad viivad õppetegevusi läbi nii lasteaia õuealal kui ka väljaspool lasteaeda. Enamik õpetajaid, olenemata õppekeelest, oma lasteaia territooriumil ohtusid ei näe. Väljaspool lasteaeda näevad kõik õpetajad riske.
3. Eesti keele õpetajate arvamus seoses õpetajast lähtuvatest takistustest ja võimalikest ohtudest laste turvalisusele õues õppimisel erineb vene keele õpetajate omast. Eesti keele õpetajate hinnangul on suurimateks õuesõppe ohtudeks liiklusohud, vigastused ja allergiad. Suurimad takistused vene keele õpetajatele on aga laste tähelepanu hajuvus, laste arvukus ja ilmastikuolud. Eesti keele õpetajate hinnangul on suurimateks õpetajast lähtuvateks takistusteks pedagoogi vähesed teadmised õuesõppe planeerimisel ja toetuse puudumine kolleegidelt. Suurimad takistused vene keele õpetajate hinnangul on aga ajanappus, õuesõppe planeerimise suurem töömaht ja ajakulu ning vajalike vahendite puudumine.

Töö piirangud seisnevad selles, et küsitluses osales väike arv õpetajaid. Töös oli ka piirang lasteaedade arvule. Vaatamata kontrollküsimuste olemasolule ei saa olla kindel, et õpetajad said igast küsimusest õigesti aru. Mõne vastuse järgi selgub ka see, et mitte kõik ei võtnud küsimustikku tõsiselt. Sellega seoses ei saa väita, et saadud vastused peegeldavad üle Narva linna või üle Eesti pärit õpetajate arvamust. Töö praktiline väärtus seisneb selles, et küsitluse

käigus said õpetajad analüüsida oma lähenemist õuesõppele. Saadud andmete põhjal on võimalik läbi viia sügavam õpetajate arvamusküsitlus üle Eesti ning korraldada edaspidi õpetajatele täienduskoolitusi.

KIRJANDUS

1. Aher, S. (2009). Eesti keskkonnahariduse arengukava 2008-2013. *Keskkond õpetab*. Runnel, K. (koost.). AS Ecoprint
2. Brussoni, M., Olsen, L., Pike, I., Sleet, D. (2012). Risky Play and Children's Safety: Balancing Priorities for Optimal Child Development. *International Journal of Environmental Research and Public Health*
https://www.researchgate.net/publication/233828988_Risky_Play_and_Children's_Safety_Balancing_Priorities_for_Optimal_Child_Development (viimatin vaadatud 02.03.2022)
3. Brügge, B., Glantz, M., Sandell, K. (2007). *Õuesõpe*. Tallinn: Kirjastus Ilo
4. Grahn, P. (2012). Laps ja loodus. *Õuesõppe pedagoogika kui teadmiste allikas - lähiumbrusest saab õpiõu*. Dahlgren, L. O., Sjölander, S., Strid, J. P., Szczepanski, A. (toim.). Tallinn: Tallinna Ülikooli kirjastus
5. Hands B. P., Martin, M. (2003). Implementing a fundamental movement skill program in an early childhood setting: The children's perspectives. *Australian Journal of Early Childhood*
https://researchonline.nd.edu.au/cgi/viewcontent.cgi?referer=https://www.google.com/&httpsredir=1&article=1020&context=health_article (viimati vaadatud 02.03.2022)
6. Higgins, P., Nicol, R. (2002). *Outdoor Education: Authentic Learning in the context of Landscapes (Volume 2)*. Sweden: Kisa
7. Jeffs, T. (2018). Informal education and the outdoors. *Rethinking outdoor, experiential and informal education*. Jeffs, T., Ord, J. (toim). London and New York: Routledge
8. Kikas, Ü., (2009). Milleks meile keskkonnaharidus? *Keskkond õpetab*. Runnel, K. (koost.). AS Ecoprint
9. Kos, M., Jerman, J. (2013). Provisions for outdoor play and learning in Slovene preschools. *Journal of Adventure Education & Outdoor Learning*

- https://www.researchgate.net/publication/272561236_Provisions_for_outdoor_play_and_learning_in_Slovene_preschools (viimati vaadatud 18.04.2022)
10. Neißl, M., Seyfried, C. (2002). How Teachers in Europe Think about Outdoor Education. *Outdoor education: authentic learning in the context of landscapes (Volume 2)*. Higgins, P., Nicol, R., (toim.). Sweden: Kisa
 11. Nevski, E. (2019). Väikelaps ja nutiseadmed. *Ajakiri Märka last* <https://ajakiri.lastekaitseliit.ee/2019/02/05/vaikelaps-ja-nutiseadmed%EF%BB%BF/> (viimati vaadatud 18.04.2022)
 12. Oetjen, R. (2009). Sissejuhatuses. *Keskfond õpetab*. Runnel, K. (koost.). AS Ecoprint
 13. Raadik, S. (2009). *Õpime õues mängides*. Tallinn: Kirjastus Ilo
 14. Sandseter, E., Kennair, L. (2011). Children's Risky Play from an Evolutionary Perspective: The Anti-Phobic Effects of Thrilling Experiences. *Evolutionary Psychology* <https://journals.sagepub.com/doi/full/10.1177/147470491100900212> (viimati vaadatud 02.03.2022)
 15. Sandseter, E., Sando, O. (2016). *We don't allow children to climb trees: How a Focus on Safety Affects Norwegian Children's Play in Early-Childhood Education and Care Settings* https://www.researchgate.net/publication/309770624_We_don't_allow_children_to_climb_trees_How_a_Focus_on_Safety_Affects_Norwegian_Children's_Play_in_Early-Childhood_Education_and_Care_Settings (viimati vaadatud 26.03.2022)
 16. Sarv, M. (2006). Õuesõppe pedagoogika teekond Eestis. Eessõna raamatule Dahlgren, L. O. & Szczepanski, A. *Õuesõppe pedagoogika*. Tõlge eesti keelde. Tallinn: Kirjastus Ilo
 17. Sarv, M., Vilbaste, K. (2009). Miks on hea üks päev nädalas õues õppida? *Keskfond õpetab*. Runnel, K. (koost.). AS Ecoprint
 18. Solly, K. (2015). *Risk, Challenge and Adventure in the Early Years*. London and New York: Routledge
 19. Sultana, R., Huda, R. (2021). *Toward a Sustainable City: A Paradigm Shift in Children's Modern Recreational Opportunities* August 2021. The Palgrave Encyclopedia of Urban and Regional Futures. Kirjastus: Palgrave Macmillan, Cham <https://ru.pb1lib.org/book/18209780/15039b> (viimati vaadatud 02.03.2022)

20. Tuuling, L. (2015). Lasteaiaõpetaja roll lapse arengus. *Õpetajate Leht* <https://opleht.ee/2015/05/lasteaiaopetaja-roll-lapse-arengus/> (viimati vaadatud 02.03.2022)
21. Tuuling, L. (2013). Õuesõpe- lõimitud aktiivse õppimise parim viis. *Üldõpetuse rakendamine lasteaias*. Nugin, K. (Koost.). Tartu: AS Atlex
22. Tuuling, L., Õun, T., Ugaste, A. (2018). Teachers' opinions on utilizing outdoor learning in the preschools of Estonia. *Journal of Adventure Education and Outdoor Learning*, 1-13 https://www.researchgate.net/publication/329446170_Teachers'_opinions_on_utilizing_outdoor_learning_in_the_preschools_of_Estonia (viimati vaadatud 02.03.2022)
23. Tuuling, L., Õun, T., Ugaste, A. (2015). The use of outdoor learning from the perspective of preschool teachers and principals. *Tradition and innovation in education*. Veisson, M., Liimets, A., Kansanen, P., Krull, E. (toim.). Kirjastus Peter Lang Verlag
24. Вереценникова, С. (1973). *Ознакомление дошкольников с природой*. Москва: Издательство “Просвещение”

ÕIGUSAKTID

25. Koolieelse lasteasutuse riiklik õppekava. (2008). RT I 2008, 23, 152. <https://www.riigiteataja.ee/akt/13351772> (viimati vaadatud 02.03.2022)
26. Tervisekaitsenõuded koolieelse lasteasutuse maa-alale, hoonetele, ruumidele, sisustusele, sisekliimale ja korrashoiule (2011). RT I, 11.10.2011, 3 <https://www.riigiteataja.ee/akt/111102011003?leiaKehtiv> (viimati vaadatud 26.03.2022)
27. Tervisekaitsenõuded koolieelses lasteasutuses tervise edendamisele ja päevakavale (2010). RT I 2010, 69, 526. <https://www.riigiteataja.ee/akt/13360326> (viimati vaadatud 02.03.2022)

LISA

Küsimustik õpetajatele "Õuesõppe rakendamist takistavad tegurid ja hirmud lasteaiaõpetajate hinnangul"

Jaotis 1 / 3-st

Lugupeetud koolieelse lasteasutuste õpetajad!

Õpin Tartu Ülikooli Narva Kolledži koolieelse lasteasutuse õpetaja mitmekeelses õppekeskkonnas kolmandal kursusel. Koostan bakalaureusetööd teemal "Õuesõppe rakendamist takistavad tegurid ja ohud lasteaiaõpetajate hinnangul kolme Narva lasteaia näitel". Käesoleva küsimustiku eesmärk seisneb selles, et välja selgitada, millised on õpetajaid põhjendused seoses õuesõppe vähese kasutamisega õppetöös ning millised tegurid nende hinnangul takistavad õuesõpet läbiviimist.

Küsimustikule vastamine võtab aega 15-20 minutit.

Küsitluse käigus saadud vastuseid kajastatakse anonüümselt ja üldistatud kujul ning ainult antud bakalaureusetöö raames. Küsimustele vastates palun lähtuge enda kogemusest ning isiklikest arusaamadest. Palun teil vastata küsimustikule hiljemalt 17.04.2022.

Olen tänulik, kui olete nõus vastama antud küsimustikule!

Kui teil tekib lisaküsimusi või ettepanekuid, siis palun kirjutage mulle irinaoss2000@gmail.com.

Lugupidamisega

Irina Ossadtšaja.

Уважаемые учителя дошкольных учреждений!

Я учусь на третьем курсе по специальности "Учитель дошкольного учреждения в многоязычной среде" в Нарвском колледже Тартуского университета. Готовлю

бакалаврскую работу на тему «Факторы и угрозы, препятствующие внедрению обучения на открытом воздухе по мнению воспитателей детских садов на примере трех детских садов Нарвы». Цель данной анкеты – выяснить, по каким причинам учителя мало используют обучение на открытом воздухе в своей практике и какие факторы они считают препятствием для обучения на открытом воздухе.

Заполнение анкеты занимает 15-20 минут.

Ответы, полученные в ходе опроса, сообщаются анонимно и в обобщенном виде и только в рамках данной бакалаврской работы. Пожалуйста, ответьте на вопросы, исходя из собственного опыта и личного понимания. Пожалуйста, ответьте на анкету не позднее 17.04.2022.

Буду благодарена, если Вы согласитесь ответить на анкету!

Если у вас есть какие-либо дополнительные вопросы или предложения, пожалуйста, напишите мне по адресу irinaoss2000@gmail.com.

с уважением,

Ирина Осадчая.

1. Teie vanus / Ваш возраст*

- 18-20 aastat / лет
- 21-30 aastat / лет
- 31-40 aastat / лет
- 41-50 aastat / лет
- 51-60 aastat / лет
- 61-... aastat / лет

2. Teie haridustase / Ваше образование*

- Keskeharidus või keskeriharidus / Среднее или среднее специальное образование
- Kutseharidus / Профессиональное образование
- Kõrgharidus - bakalaureuse kraad / Высшее образование - степень бакалавра
- Kõrgharidus - magistrikraad / Высшее образование - степень магистра

3. Teie tööstaaz / Ваш рабочий стаж*

- 0-5 aastat / лет
- 6-10 aastat / лет
- 11-15 aastat / лет
- 16-20 aastat / лет
- 21-25 aastat / лет
- Rohkem kui 25 aastat / больше, чем 25 лет

4. Rühma laste vanus, kellega hetkel töötate / Возраст детей, с которыми на данный момент работаете*

- 1-3 aastased / года
- 3-4 aastased / года
- 4-5 aastased / лет
- 5-6 aastased / лет
- 6-7 aastased / лет
- liitrühm / смешанная группа

5. Teie olete / Вы являетесь*

- eesti keele õpetaja / учителем эстонского языка
- vene keele õpetaja / учителем русского языка

Jaotis 2 / 3-st

Eesti keele õpetaja

Kui olete eesti keele õpetaja, siis palun täitke allolev vorm eesti keeles.

6. Mis on õuesõpe?*

7. Kuidas hindate õuesõppe vajalikkust lasteaias?*

- Mittevajalik
- Pigem mittevajalik
- Pigem vajalik

- Väga vajalik

8. Põhjendage oma valikut*

9. Kas kasutate õppe- ja kasvatustegevuse läbiviimisel õuesõpet? Miks?*

10. Kui tihti kasutate õuesõpet?*

- Ei kasuta
- Iga päev
- Üks kord nädalas
- Mitu korda nädalas
- Üks kord kuus
- Mitu korda kuus
- Üks kord aastas
- Mitu korda aastas

11. Mis aastaajal Teie kõige sagedamini õues õpetate?*

- Ei kasuta
- Terve aasta jooksul
- Sügisel
- Talvel
- Kevadel
- Suvel

12. Kui keeruline on Teie jaoks õuesõppe planeerimine?*

- väga keeruline
- pigem keeruline
- lihtne
- väga lihtne

13. Miks?*

14. Millised võimalused on õuesõppe läbiviimiseks Teie lasteaia hoovis?*

- puud
- põõsad
- märgistatud looduse õpperada
- köögiviljaala
- lillepeenrad
- erineva pinnasega alasid (muld, liiv, asfalt jne)
- katusealune istumispaikadega
- lõkkeplats
- muruga kaetud ala, kus kasvab erinevaid rohttaimi

15. Nimetage milliseid õuesõppe kohti on veel teie õuealal*

16. Milliseid kohti Teie eelistate õuesõppe läbiviimisel lasteaia õueala? Miks?*

17. Milliseid kohti Teie eelistate õuesõppe läbiviimisel väljaspool lasteaeda? Miks?*

18. Kui tihti viite õppetegevusi läbi lasteaia õuealal?*

- Ei kasuta
- Iga päev
- Üks kord nädalas
- Mitu korda nädalas

- Üks kord kuus
- Mitu korda kuus
- Üks kord aastas
- Mitu korda aastas

19. Kui tihti viite õppetegevusi läbi väljaspool lasteaeda?*

- Ei kasuta
- Iga päev
- Üks kord nädalas
- Mitu korda nädalas
- Üks kord kuus
- Mitu korda kuus
- Üks kord aastas
- Mitu korda aastas

20. Kas Teie kaasate lastevanemaid õppekäikudele? Miks?*

21. Kui turvaliseks peate õuesõpet?*

- Ebaturvaline
- Pigem ebaturvaline
- Pigem turvaline
- Turvaline

22. Põhjendage oma hinnangut õuesõppe turvalisusele*

23. Millised ohud võivad olla õuesõppes laste ohutusele?*

- Laste tähelepanu hajuvus
- Suur laste arv rühmas
- Ilmastikuolud

- Erinevate putukate hirm
- Allergiad lastel
- Hulkuvad koerad
- Liiklusohud
- Vigastuste oht
- Laste ebasobiv riietus
- Muu... _____

24. Millised võivad olla õpetajast lähtuvad takistused õuesõppe rakendamisel?*

- Õpetaja vähesed teadmised õuesõppe planeerimisel
- Õuesõppe planeerimise suurem töömaht ja ajakulu
- Ajanappus
- Vajalike vahendite puudumine
- Toetuse puudumine kolleegidelt
- Toetuse puudumine juhtkonnalt
- Toetuse puudumine lapsevanematelt
- Vähesed oskused esmaabi andmisel
- Hirm erinevate putukate, loomade ees
- Raske on täita õpieesmärke
- Muu... _____

25. Millised on õuesõppe takistused?*

26. Milliseid takistusi näete oma lasteaia õuealal?*

27. Milliseid takistusi näete väljaspool lasteaia õueala?*

28. Mida peate kõige suuremaks takistuseks õuesõppe puhul?*

29. Kuidas Teie lasteaia asukoht soodustab või takistab õuesõpet?*

30. Kas Teie lasteaia õueala sobib õuesõppeks?*

- Ei sobi
- Pigem ei sobi
- Pigem sobib
- Sobib

31. Milline peab olema turvaline õuesõppe keskkond?*

Jaotis 3 / 3-st

Учитель русского языка

Если вы преподаете на русском языке, пожалуйста, заполните форму ниже на русском языке.

6. Что значит обучение на открытом воздухе?*

7. Как Вы оцениваете потребность в обучении на свежем воздухе в детском саду?*

- Не нужно
- Скорее не нужно
- Скорее необходимо
- Необходимо

8. Обоснуйте свой выбор*

9. Используете ли Вы обучение на открытом воздухе в учебно-образовательной деятельности? Почему?*

10. Как часто Вы проводите обучение на открытом воздухе?*

- Вообще не провожу
- Каждый день
- Один раз в неделю
- Несколько раз в неделю
- Один раз в месяц
- Несколько раз в месяц
- Один раз в год
- Несколько раз в год

11. В какое время года Вы чаще всего проводите обучение на открытом воздухе?*

- Вообще не провожу
- В течение всего года
- Осенью
- Зимой
- Весной
- Летом

12. Насколько сложно для Вас спланировать учебу на свежем воздухе?*

- Очень сложно
- Скорее сложно
- Легко
- Очень легко

13. Почему?*

14. Какие есть возможности для занятий на свежем воздухе во дворе вашего детского сада?*

- Деревья
- Кусты
- Обозначенная природная учебная тропа
- Грядки с овощами
- Клумбы
- Участки с различными грунтами (почва, песок, асфальт и т.д.)
- Веранда с сидениями
- Место для костра
- Площадь, покрытая травой, где растут различные растения

15. Назовите, какие еще места для занятий на свежем воздухе есть в вашем дворе*

16. Какие места Вы предпочитаете для занятий на свежем воздухе во дворе детского сада? Почему?*

17. Какие места Вы предпочитаете для занятий вне территории детского сада? Почему?*

18. Как часто Вы проводите учебную деятельность во дворе детского сада?*

- Вообще не провожу

- Каждый день
- Один раз в неделю
- Несколько раз в неделю
- Один раз в месяц
- Несколько раз в месяц
- Один раз в год
- Несколько раз в год

19. Как часто Вы проводите учебную деятельность вне территории детского сада?*

- Вообще не провожу
- Каждый день
- Один раз в неделю
- Несколько раз в неделю
- Один раз в месяц
- Несколько раз в месяц
- Один раз в год
- Несколько раз в год

20. Привлекаете ли Вы родителей к учебным поездкам? Почему?*

21. Насколько безопасным Вы считаете обучение на свежем воздухе?*

- Небезопасно
- Скорее небезопасно
- Скорее безопасно
- Безопасно

22. Обоснуйте свою оценку безопасности обучения на открытом воздухе*

23. Каковы риски для безопасности детей Вы видите в обучении на открытом воздухе?*

- Рассеянность внимания у детей
- Большое количество детей в группе
- Погодные условия
- Боязнь разных насекомых
- Аллергия у детей
- Бродячие собаки
- Опасности дорожного движения
- Риск травмы
- неподходящая одежда для детей
- Другое... _____

24. Что может мешать учителям проводить обучение на свежем воздухе?*

- Отсутствие у учителя знаний в планировании обучения на свежем воздухе
- Увеличение рабочей нагрузки и времени для планирования обучения на открытом воздухе
- Нехватка времени
- Отсутствие необходимых ресурсов
- Отсутствие поддержки со стороны коллег
- Отсутствие поддержки со стороны руководства
- Отсутствие поддержки со стороны родителей
- Отсутствие навыков оказания первой помощи
- Боязнь различных насекомых, животных
- Сложности в достижении учебных целей
- Другое... _____

25. От чего зависят препятствия для обучения на свежем воздухе?*

26. Какие препятствия Вы видите во дворе вашего детского сада?*

27. Какие препятствия Вы видите за территорией детского сада?*

28. Что Вы считаете самым большим препятствием для обучения на свежем воздухе?*

29. Как расположение вашего детского сада способствует или мешает обучению на свежем воздухе?*

30. Подходит ли двор в вашем детском саду для занятий на свежем воздухе?*

- Не подходит
- Скорее не подходит
- Скорее подходит
- Подходит

31. Какой должна быть безопасная среда обучения на открытом воздухе?*
